

STROEȘTI - ARGEȘ, CINCI SECOLE DE EXISTENȚĂ DOCUMENTARĂ*

NICOLAE P. LEONĂCHESCU

1. OBȘTE LIBERĂ. Așezat pe mirifica vale a râului Vâlsan, în mijlocul părții locuibile și în ultimul defileu al său, cunoscutul sat argeșean se bucură de o istorie care-l individualizează în zonă.

În satul Stroești viața a pulsat din cele mai vechi timpuri. Dovezile vieții materiale au ieșit la iveală întâmplător din arhiva secretă a pământului fără ca, până acum, să se fi făcut cercetări arheologice speciale.

Într-o lucrare nepublicată¹ stroeșteanul Ion B. Ionescu semnalează pasiunea sa pentru istoria străveche a satului și rezultatele obținute. A colecționat tot ceea ce a găsit că ar putea ilustra această istorie și piesele au fost donate Liceului „Ion C. Brătianu” din Pitești, pe care l-a absolvit în anul 1924, precum și Școlii generale din Stroești.

Eșantioane de lemn pietrificat au fost găsite pe: Valea Vâlsanului, Valea Frumoasă și Valea lui Topor. O plantă pietrificată a fost adusă de la munte, în traistă, de către Gheorghe N. Pr. Tudor (Gheorghe Cocoșilă). Aceste probe confirmă existența vegetației în zona din neozoic-paleogen.

Oase pietrificate adunate din albia Vâlsanului și de pe dealurile din jurul satului atestă prezența în zonă a animalelor preistorice și a omului.

S-a găsit un șold de dinotherium, donat liceului din Pitești; un fragment de șold a fost găsit de Vasile Stoica Hristea.

De curând, o măsea de dinotherium s-a desprins din Râpa Bâții, dovadă că aici aveau loc vânătorile de altădată, și se află în muzeul sătesc.

Din perioada terțiară în apele Vâlsanului a supraviețuit un peștișor - aspretele, care s-a dovedit a fi unic în lume și, deci, o noutate științifică. Studentul Nicolae Stoica din Galeș, prietenul nostru din liceu, poreclit ulterior PEȘTIȘOR, l-a descoperit ca atare, l-a descris² semnalându-l lumii științifice și i-a dat un nume adecvat: *romanichthys valsanicola*, adică „pește românesc din râul Vâlsan”.

* Lucrare prezentată în ziua de 30 iulie 2000, la sesiunea jubiliară a Societății Cultural Științifice « Stroești - Argeș », organizată cu prilejul a cinci secole de existență documentară.

¹ Ionescu B. Ion, *Considerații asupra trecutului îndepărtat al satului Stroești și al văii Vâlsanului*. Comunicare la a VI-a sesiune a Societății Cultural-Științifice „Stroești-Argeș”, 30 iulie 1977.

² Nicolae Năndrașu, *Un student român intră în analele științei*, în „Amfion”, 1, 1970, 4; „Contemporanul”, 22 decembrie 1972, p. 2 și 26 ianuarie 1973, p. 2.

Tot ca o relicvă a preistoriei se înscrie și LACUL CU OCHI din Stroești, la de origine glaciară pe malul căruia cresc plante carnivore³.

Pe lângă fosilele animaliere și vegetale, s-au găsit dovezi ale prezenței omului. Pădurarul Dumitru Ionescu a găsit în diverse puncte ale satului (Masa de Pământ) unelte de muncă, arme de apărare etc. și anume: ciocan de piatră cioplită, un fragment dintr-un ciocan de piatră lustruită, bolas, fusaiole, armă de apărare gen box din piatră etc. Aceste piese au fost donate școlii de către moștenitorii pădurarului, la solicitarea colonelului Ion B. Ionescu.

Mărturiile din perioada dacică sunt bogate. Profesorul Ion Nania a descoperit ceramică dacică la Valea Ciorii din Telman. Arheologul Eugen Comșa a fost uimit de așezarea stranie a poienii numită OGREZELE.

La săparea temeliiilor pentru Dispensarul uman s-au descoperit ziduri părăsite ale unor construcții de altădată, urme necercetate arheologic până acum.

Poate cele mai puternice urme sunt terasele de locuire ale dacilor din Stroești - Argeș. În mijlocul pădurii sau la marginea ei, pe ambii versanți ai Vâlsanului, sunt amenajate poieni stranii, adevărate platforme pentru amplasarea locuințelor, identice cu cele de la Blidaru, Sarmizegetusa, Fetele Albe etc.

Aceste terase de locuire ale dacilor pot fi admirate și astăzi: Ogrezele, Râpn Bâzii, Zafii, Catran, Pană, Mălăiește, Șoptana, Cerneți, Poiana Galatiei, Bucura de Sus, - de Mijloc, și -de Jos, Părul Mătușii, Moția, Telman, Iepura de Sus, - de Mijloc, și -de Jos etc.

Analiza geografică a zonei arată că aceste terase de locuire au fost amenajate de oamenii de demult și funcția lor a dăinuit până spre sfârșitul secolului al XIX-lea.

O serie de toponime și hidronime atrag atenția asupra vechimii zonei: Talaba, Tabăra Tătarilor, Bordeele Tătărăști, Biserica Tătărăscă, Poiana Doamnei, Fântâna Doamnei, Fântâna Fendii, Bucura, Mândra, Vâlsan, Piscul Mătăharilor, Sub Mătăhari, Hogioaia, Hoaga Năndrășoii etc.

Satul Stroești s-a constituit de timpuriu ca unul din centura de sate de apărare și aprovizionare din jurul cetății de scaun de la Curtea de Argeș, cu care se învecinează la apus. Fiecare dintre aceste sate: Stroești, Costești, Vâlsănești, Mușătești, Flămânzești, Valea Iasului, Albești, Marina, Valea Danului, Noapteș, Tigveni etc. avea câte o funcție precisă în raporturile lor cu domnitorul de la Curtea de Argeș, iar aceste funcții se conservă și astăzi.

Locuitorii din Stroești au fost chirigii și lucrători la pădure; cei din Vâlsănești au fost zidari; Costișanii au fost crescători de vite; cei din Mușătești erau pomicultori; cei din Albești au fost oieri ca și cei din Oești etc.

În plus, în aceste sate au fost instalate puncte de observare și semnalizare a tuturor evenimentelor care ar fi pus în pericol prima capitală a Țării Românești. În Stroești, aceste puncte de semnalizare au fost instalate la: Masa de Pământ, Piscul Dadelor, Telman, Dealul Grozii, Piscul Pietrișului. Adevărate relee de comunicare și transmitere rapidă a informațiilor, au funcționat în centura de sate din jurul Curții de Argeș, încadrate într-un sistem bine gândit de conducătorii timpului.

³ Alexandru C. Beldie, *Rarități floristice în Argeș*, Comunicare la a 13-a sesiune a Societății Culturale-Științifice „Stroești-Argeș”, 28 iulie 1984; „Argeș”, 10, 1984, p. 14.

Satul Stroești a făcut parte din centura de securitate a orașului Curtea de Argeș, dar a asigurat și un anume flux de bunuri materiale spre acest oraș: lemne de foc și de construcție, alimente, vite, lactate, lână, țuică etc. Acest hinterland agrar a fost absolut necesar organizării statale în jurul primei capitale de la Curtea de Argeș.

Numele satului STROEȘTI este foarte vechi; el provine de la moș de geneză, STROE, un cneaz al cărui gest de întemeiere a devenit nemuritor. Ion Nania apreciază că este un nume dacic, așa cum este și COSTEA (Costești), deoarece diftongul OE este foarte vechi în limbă (Noe, Zoe).

În orice caz, o dată cu apariția curții domnești de la Curtea de Argeș, satul a fost delimitat și i s-au precizat funcțiile în cadrul sistemului politico-statal și economic.

Stroeștenii apar în istorie ca oameni liberi și acest statut și-l vor apăra cu strășnicie chiar dacă, în anumite perioade, forțe străine lor îi vor copleși vremelnice.

2. PRIMELE DOCUMENTE SCRISE. La sfârșitul secolului al XV-lea, satul Stroești era o OBȘTE LIBERĂ. Satul exista cu mult înainte de 18 martie 1500, când existența lui se consemnează pentru prima dată într-un document care s-a păstrat.

La acea dată, Dragomir din Stroești -Argeș duce pește la Sibiu: 7 poveri de crap și 2 poveri de știucă. La intrarea în oraș, plătește taxa de intrare („bariera“) numită atunci „vigesima“, deoarece reprezenta 5% din valoarea mărții sau a 20-a parte. Dragomir plătește 1 florin și salariatul de la vamă îl trece în registru. Acest registru s-a păstrat.

Atunci, în anul 1500, oamenii din Stroești circulau pe arii mari: Dragomir mergea la Dunăre, cumpăra pește pe care-l conserva și apoi îl ducea la Sibiu, în Postul Paștilor! Era un om bine informat, bun organizator, curajos și cu știință de carte spre a putea face față exigențelor negoțului său. Stroeștenii intră în istoria scrisă cu un chirigiu, Dragomir, care face comerț de tranzit⁴.

La 27 ianuarie 1501, în condicile vigesimale ale Sibiului este înscris un al doilea stroeștean, Ratea, care a dus acolo pește: 3,5 poveri de crap, o povară de știucă și a plătit 52 dinari drept vigesimă⁵.

În săptămâna 24-30 octombrie 1546, Radu din Stroești-Argeș se duce la Brașov cu un bou și trei vaci spre a le vinde și plătește vigesima de 17 aspri⁶.

Într-o vreme când presiunea Imperiului Otoman asupra Țării Românești era foarte puternică, trei stroeșteni: Dragomir, Ratea și Radu fac comerț cu produsele gospodăriilor lor, dar și comerț de tranzit. Deplasările lor la Dunăre și la Sibiu ori Brașov aveau, în mod cert și alte conotații, nu numai pur comerciale. Și chiar dacă ar fi numai asta și merită a le consemna contribuția la construcția pieței interne și la consolidarea legăturilor de neam.

3. DEPOSEDAREA. La 10 aprilie 1520, voievodul Neagoe Basarab întărește mai multe sate mănăstirii Bistrița din județul Vâlcea. În acest document, satul Stroești nu figurează, dovadă că încă era o obște de moșneni. Figurează însă altceva: „Și încă a

⁴ Nicolae Leonăchescu-Nândrașu, *Stroești-Argeș. Documente și mărturii*. Vol. 2, Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 1981 (prescurtat SAD - 2), p. 16.

⁵ Idem, p. 17.

⁶ Idem, p. 20.

mai dăruit jupânița banului, jupânița Neagoslava, așigani anume: Corunga cu copiii lui și Gobița cu copiii lui⁷, pomeniți ulterior în actele în care figurează și satul Stroești.

Regretatul Aurelian Sacerdoțeanu aprecia că Neagoslava, soția banului Barbu Craiovescu, a fost o frumoasă din Stroești, care a avut aici pământ de zestre și câteva sălașe de țigani⁸.

La 22 mai <1523-1525>, voievodul Vladislav al III-lea scutește de dări satele mănăstirii Bistrița - Vâlcea, printre care și Stroești⁹.

Nu știm anul exact: 1523, 1524 sau 1525 din care satul Stroești devine sat de danie al mănăstirii Bistrița. Cert este că stroeștenii au fost deposezați de pământ în mod abuziv de banul Barbu Craiovescu, rudă cu voievodul Neagoe Basarab.

Pământul de zestre din Stroești al Neagoslavei a fost punctul de plecare și „argumentul” actului privind deposezarea de pământ. Din acest moment a început bătălia stroeștenilor pentru recâștigarea dreptului de proprietate asupra moșiei lor.

O primă reacție de împotrivire față de deposezarea lor de drepturi datează din 20 mai 1526. Tăbăci cu ceata lui din Stroești s-au plâns domniei și, în urma procesului, voievodul Radu de la Afumați întărește jupâniței Neagoslava, a lui Barbu Craiovescu, stăpânirea asupra satului Stroești¹⁰. Stroeștenii au pierdut procesul, dar, spre a-i domoli, Neagoslava „a dăruit Stroeștii toți și trei sălașe de așigani sfintei mănăstiri de la Bistrița, că să-i fie de cinste și de pomenire în veci. Însă cât va fi în viață mai sus-zisa jupaniță, singură să stăpânească satul și așigani mai sus-ziși, iar după moartea ei să fie sfintei mănăstiri de ocină și de ohabă ...”

De acum încolo, cotropirea este confirmată juridic, în aceeași termeni, de toți domnitori care au judecat pricina.

La 12 mai 1529, Moise voievod întărește mănăstirii Bistrița mai multe sate, printre care și Stroeștii, și le iartă „de toate slujbele și dajdiile câte se află în țara domniei mele”¹¹. Aceeași atitudine are și voievodul Vlad Inneatul prin hrisovul din 23 iunie 1530¹². Stroeștenii apelează din nou la judecata domnească, după ce dispar voievozii rudă cu familia Craioveștilor sau îndatorați acestora. Tăbăci și ceata lui din Stroești se judecă din nou, dar pierd procesul¹³.

La 16 aprilie 1533, domnitorul Vlad Vintilă întărește jupâniței bănese stăpânirea asupra satului. Ea face donație către mănăstirea Bistrița satul Stroești și trei sălașe de așigani anume: „Goglița cu copiii săi și Corunga cu copiii săi și Epure cu copiii săi și Danciul lui Corbiță cu copiii săi și Meța cu copiii săi și Iacov cu copiii săi și o țigancă, anume Dafina cu copiii săi”. Condiția ca mănăstirea Bistrița să intre în proprietate după moartea Neagoslavei se menține.

La 16 aprilie 1533 sunt menționate hotarele moșiei Stroești cu toponimele aflate și astăzi în uz: „de la Piscul lui Vlad până la gâlma Mălinișului și până la Piscul

⁷ Nicolae Leonăchescu-Năndrașu, *Stroești-Argeș. Documente și mărturii*. Vol. 1, Ed. Litera, București, 1971 (prescurtat SAD - I), p. 22.

⁸ Aurelian Sacerdoțeanu, *Toponimie și onomastică pe valea Vâlsanului, îndeosebi la Stroești-Argeș*. Comunicare la a 3-a sesiune a Societății Cultural-Științifice „Stroești-Argeș”, 28 iulie 1974.

⁹ SAD - I, p. 23.

¹⁰ Idem, p. 23 și 24.

¹¹ Idem, p. 24.

¹² Idem, p. 25.

¹³ Idem, p. 25.

Scheaului din sus și de aici, drept la gura Cemeșului și de aici, pe vale, până la piscul lui Giurgiu și de la piscul lui Giurgiu până la culme și de aici, pe culme, până la obrăția Boului și de aici la piscul Gorunetului din sus și de aici pe culme până la gălma Păișului și de aici, peste obârșia Călugărului și de aici de asemeni până la obârșia lui Pătru și de aici, tot pe culme până la stejar, la obârșie pe drumul Târgului și de la stejar până la muchia Strâmbei și până hotarul Costeștilor și de aici, tot pe muchea Telmanii, pe râu în sus, până la valea Romanaiilor și de aici până la piscul Căpreoarei“.

Admirabilă descriere din care rezultă o realitate indubitabilă: mulți vecini au încercat și unii au reușit să cotopească părți din moșia Stroești. La 1533 exista „drumul Târgului“ pe la Pietriș ca și astăzi; existau muchia Telmanului și obârșia văii Călugărului (cine o fi fost acesta?!) etc.

Regimul proprietății se schimbă în anul 1544, după moartea jupâniței Neagoslava. Călugării de la Bistrița, în frunte cu egumenul Onofrie, au vrut să ia moșia în stăpânire, dar au constatat că fusese ocupată de orașenii din Curtea de Argeș. Aceștia au cerut dreptate la domnie dar au pierdut procesul.

La 7 iulie 1544, domnitorul Radu Paisie întărește satul Stroești mănăstirii Bistrița, fiindcă „această mai sus-numită ocină ei au hotărnicit-o din zilele lui Mircea voievod cel Bătrân și din zilele răposatului Basarab voievod“¹⁴.

Precizarea că moșia Stroești a fost hotărnicită în timpul lui Mircea cel Bătrân arată vechimea satului ; „răposatul Basarab Voievod“ este Neagoe Basarab.

Dania a fost confirmată la 1 iunie 1546 și de voievodul Mircea Ciobanul¹⁵ printr-un hrisov în care se spune: „a dăruit băneasa cea bătrână, la moartea ei , un sat care i-a fost de zestre, anume Stroeștii toți... și ... așiganii anume Corunga cu copiii săi și Goblița cu copiii săi“.

Moșia Stroești a fost, deci, cotopită în anul <1523-1525> de banul Barbu Craiovescu și din 1544, după moartea Neagoslavei, devine proprietate a mănăstirii Bistrița din județul Vâlcea, ctitorie a Craioveștilor.

Aflat la mare distanță de stăpânul său, satul Stroești a avut un statut agrar și juridic aparte, care până în epoca modernă a conferit avantaje certe dar și dezavantaje locuitorilor.

4. COTROPIRI. Proprietarii influenți ai unor moșii vecine au încercat, și uneori chiar au reușit, să cotopească moșia Stroești.

Teodosie Rudeanu, logofătul lui Mihai Viteazul, a stăpânit satul Vălsănești și, prin abuz, a cotopit și moșia Stroești. Se zice că Stroe Buzescu a avut, în Stroești, o bătălie cu tătarii - la Tabăra Tătarilor - pe care i-a învins și i-a alungat din zonă. Ori, Stroe Buzescu era căsătorit cu Sima, sora lui Teodosie Rudeanu!

La 9 ianuarie 1626, domnitorul Alexandru Coconul a judecat pricina dintre egumenul Teofil al Bistriței și locuitorii din Vălsănești conduși de popa Micu pentru hotarul Stroeștilor. Domnitorul împuternicește călugării de la Bistrița să restabilească hotarul „pentru că au fost împresurat Tudosie logofătul cu hotarul ocina mănăstirii, pre

¹⁴ Idem, p. 26 și 27.

¹⁵ Idem, p. 28.

vreme când se-au fost vândut satul Vălsănești lui Tudosie logofăt¹⁶. Între timp, Teodosie Rudeanu decedase, iar lucrurile reveneau în raportul lor firesc.

Alexandru Coconul voievod revine la 1 aprilie 1626, și poruncește logofătului Oprea din Retevoești să meargă la fața locului cu egumenul Teofil și să puie „hotarul unde au fost de veac pre direptate”¹⁷.

În 1641 se constată un nou act de cotopire. Vucina Sârbu, mare paharnic, cumpărase satul Vălsănești și i-a dat inima ghes să cotopească și Stroeștii. Egumenul Vasilie de la Bistrița l-a chemat pe Vucina la judecată domnească și a câștigat procesul. La 12 iunie 1644, domnitorul Matei Basarab întărește stăpânirea Bistriței asupra moșiei Stroești și restabilește hotarele pentru că a fost „bătrână și dreaptă moșie” a jupâniței Neagoslava.

În viitor, proprietarii moșiilor vecine nu vor mai încerca să cotopească tot satul, ci se vor rezuma la cotopiri de mai mică întindere pentru care au căpătat acceptul vinovat al administrațiilor locale.

5. SUB SPECTRUL BISTRITEL. 5.1. EMBATICARI. 5.1.1. Relații agrare.

Obligațiile stroeștenilor față de noul lor stăpân, mănăstirea Bistrița, sunt stipulate prin acte oficiale. La 10 ianuarie 1666, domnitorul Radu Leon poruncește egumenului bistrițean Gherasim ca slujbașii săi să-i oblige pe toți oamenii de pe moșiile mănăstirii să plătească dijma : câte 3 bani de stupi, rămători și oi. Din celelalte bucate să ia „darea precum iaste obiceiul moșiilor”¹⁸.

Una zicea domnitorul și egumenul, alta făceau stroeștenii, care, fiind la mare distanță de mănăstire, aveau un statut de semiindependență pe care au reușit să și-l păstreze mult timp. Dintr-un document¹⁹ din 4 iunie 1641 rezultă că stroeștenii au ajuns la o înțelegere cu călugării ca „să dea opt oca de ceară pă fiecare anu la sfânta mănăstire Bistrița”.

În timpul ocupației austriece a Olteniei din perioada 1719-1739, relațiile agrare sunt afectate. În 1739, venitul de pe moșia Stroești este zero. În anul următor, 1740, mănăstirea înregistrează un venit de 20 taleri, echivalentul unei clăi de fân²⁰ (În 1709, un cal se cumpăra cu șase taleri, un bou fiind de trei ori mai ieftin).

Egumenii mănăstirii Bistrița încep să exercite presiuni asupra stroeștenilor spre a-și plăti obligațiile. Ilarion reclamă domnului că stroeștenii „nu vor să dea fără decât zic că vor da pe an taleri 20, zicând că așa au avut obicei”²¹. La aceasta, domnitorul Constantin Nicolae Mavrocordat poruncește, la data de 19 martie 1741, să dea „dijma din toate după obicei”.

La 8 mai 1743, Popa Ion din Stroești, Oancea pârclabul, Soare, Mărin după vale, unchiaș Gheorghe, Oancea, Mihăilă, Ion Gașpăr și cu toți sătenii dau un zapis la mâna egumenului Antonie prin care se obligă să plătească 100 zloți pe an în contul

¹⁶ Idem, p. 35.

¹⁷ Idem, p. 36.

¹⁸ Idem, p. 39.

¹⁹ SAD - 2, p. 24.

²⁰ Idem, p. 31 și 32.

²¹ SAD - 1, p. 44.

tuturor obligațiilor față de proprietar și anume: dijma din bucate, una din zece; 12 zile pe an, clacă²² etc.

Constantin Mavrocordat introduce²³ la 29 august 1744 și monopolul alcoolului. Speriați, stroeștenii apelează la ajutorul orașenilor din Argeș, care, la 28 ianuarie 1745, declară că moșia Stroești „o stăpânea moșteni săteni și avea obicei cu legătură dă da pe an la mănăstirea Bistrița ughi 12, adecă taleri 20”²⁴.

Dintr-o cercetare²⁵ făcută de: Constantin Brâncoveanu, Dumitrache Vlastos, Francisc Dadichis, V. Chipos și Alexandru Duca, mari boieri, datată 12 februarie 1747, aflăm că pe vremea egumenului Ștefan, în jurul anului 1726, s-a convenit ca stroeștenii să dea 20 taleri (12 galbeni) pe an; din 1744, egumenul Antonie a ridicat prețul la 75 taleri pe an, dar sătenii refuză să plătească. Acest conflict durează, iar tergiversarea este una din tacticile stroeștenilor.

Voievodul Grigore Ghica poruncește, la 23 decembrie 1748, ispravnicului de Argeș, să oblige locuitorii din Stroești la plata sumei de 60 taleri pe an convenită cu egumenul Antonie²⁶.

Relațiile stroeștenilor cu egumenii de la Bistrița sunt de acest tip: ei cer și-și reduc treptat, treptat, pretențiile, iar stroeștenii amână plata și promit că vor plăti, dar reclamă peste tot. Zapisul din 24 decembrie 1753 dat de stroeștenii: Oancea Ciolan, Ion Pârcălabul, Ghiorghe Ciovică, Radu, Soare din deal, Dragomir, Pătru lui Ciolan, Puiu și Diaconu Tudor este deosebit de interesant²⁷.

Ei au convenit cu ispravnicul județului ca pentru 350 taleri, cu care este zălogită moșia Stroești la clucerul Mincu Bucșănescu, acesta să-și ia venitul moșiei și să aibă monopolul alcoolului. Stroeștenii însă n-au aprobat această acțiune: „Noi nu ne-am suferit cu toți sătenii, ci i-am întors vinul dumnealui îndărăt și i-am ucis slugile, că noi sîntem volnici să ținem moșia”.

Cu câtă mândrie și putere își afirmă stroeștenii dreptul lor! Ei își propun ca în 15 zile să-i ducă egumenului banii. Conflictul dintre proprietar și stroeșteni continuă.

La 12 februarie 1756, ispravnicii județului fac o nouă cercetare și lucrurile se lămuresc: egumenul Antonie a luat „taleri 250 de la Mincu clucer Bucșănescu cu dobândă; au dat acea moșie zălog pentru dobânda banilor ca să ia venitul până-i va da banii. Și în 2 ani și-au luat clucer Mincul venitul după moșie; iar de la doi ani încoace nu l-au mai îngăduit sătenii să mai ia nimic și l-au scos afară din moșie bătându-i și oamenii”²⁸. Ispravnicii îi obligă pe stroeșteni să plătească dobânda de 100 taleri.

Voievodul Scarlat Grigorie Ghica hotărăște²⁹, la 10 mai 1761, ca stroeștenii să facă 12 zile pe an clacă sau să plătească un zlot anual. Dijma din semănături se lua „după obicei”. Monopolul alcoolului se menține în seama proprietarului. Pentru o capră se percep 2 parale/an; pentru matca de stupi, 3 bani; din zece pești, unul sau din zece

²² Idem, p. 46.

²³ Idem, p. 47.

²⁴ Idem, p. 47.

²⁵ Idem, p. 48.

²⁶ Idem, p. 48 și 49.

²⁷ Idem, p. 52.

²⁸ Idem, p. 53.

²⁹ Idem, p. 54 și 55.

bani, un ban „după obicei” etc. Aceste obligații sunt legiferate, la 2 februarie 1775, și de voievodul Alexandru Ipsilanti³⁰.

Relațiile agrare se înăspresc pe măsură ce productivitatea pământului crește și proprietarii pretind tot mai mult de la clăcașii aflați pe moșiile lor. În cazul stroeștenilor, proprietarul era departe și nu-și putea administra moșia așa cum ar fi dorit; de aceea accepta diverse înțelegeri cu localnicii.

5.1.2. Un moment istoric: 2 IULIE 1775. Damaschin, arhimandrit al Argeșului și Ștefan, egumenul Bistriței anunță, la 2 februarie 1775, pe domnitorul Alexandru Ipsilanti că au convenit să facă un schimb de moșii pentru care cereau cartea domnească de rigoare. Mănăstirea Argeșului dădea moșia Suhașul din județul Vâlcea și primea în schimb moșia Stroești. Amândouă erau greu de administrat, fiind departe de proprietar.

Domnitorul aprobă schimbul și la 19 februarie 1775 semnează împuternicirea de rigoare. Cei doi prelați, Damaschin și Ștefan, împreună cu soborurile respective semnează, la 18 martie 1775, documentele de schimb³². Moșia Suhașul se afla lângă Ocnele Mari, vecină cu moșia Gura Suhașului a mănăstirii Bistrița; moșia Stroești se afla lângă Costești, moșia schitului Brădet și metoh al mănăstirii Argeșului. Acest schimb rezolva problemele delicate ale administrării moșiilor depărtate de cele două mănăstiri.

Arhimandritul Damaschin era o personalitate care știa să se impună și avea mijloacele necesare. Din istoria moșiei vecine Costești pe care o administra mănăstirea Argeșului, stroeștenii știau că noul proprietar nu le va aduce fericirea.

„Megiașii de la Stroești sud Argeș, împreună cu preoții” au făcut, la 30 martie 1775, o plângere³³ către domnitor din care aflăm cum s-au desfășurat evenimentele.

Damaschin și Ștefan s-au întâlnit la Stroești și au adus la cunoștință localnicilor schimbul de moșii convenit. Stroeștenii i-au cerut egumenului Ștefan să nu facă schimbul pentru că-i vor satisface pretențiile. Arhimandritul Damaschin „auzind aceste cuvinte ale noastre ne-au dat răspunsu că sfinția-sa au stăpânit Țara Românească, dar pă noi să nu ne stăpânească! și pă loc au sărit cu catanele sfinții sale și pă unii dintre noi, preoți osebit, că ne-au smuls păru din cap și bărbile. La urmă ne-au pus și la falangă zicându-ne „să fugiți din sat”. Și noi, din multa bătaie, încă până a nu ne lăsa din falangă, i-am zis că vom fugi și așa ne-au lăsat din bătaie, osebit din cauza ce au pățimit ceilalți megiași de catanile sfinții sale, dintru a căruia pricină un om al nostru zace dă moarte”.

Greu moment pentru sătenii din Stroești! Ei declară că au avut documente de dănie la mână, dar „în anii trecuți de răzmeriță și dă robiciuni ni s-au răpus acel hrisov”. Ei cer să le judece domnitorul pricina și să li se dea un act la mână.

Alexandru Ipsilanti oprește schimbul și-l cheamă pe egumenul Ștefan: „după Paște, să te scoli cu acel hrisov ca să vii la divan”. Momentul era favorabil. Evenimentul avea loc după războiul ruso-turc (1768-1774). Sate întregi s-au depopulat,

³⁰ Idem, p. 57 și 58.

³¹ Idem, p. 58.

³² Idem, p. 59-61.

³³ Idem, p. 61-64.

iar Alexandru Ipsilanti trebuia să ia măsuri în sensul redresării economice a Țării Românești. Sătenii din Stroești se retrăgeau, în vremuri grele, în pădurile ce înconjurau satul și niciodată nu au „spart” satul.

Cartea de judecată, din 2 iulie 1775, dată de Alexandru Ioan Ipsilanti, conține descrierea pe larg a conflictului, precum și hotărârea domnitorului: anularea schimbului și obligația ca stroeștenii să plătească 80 taleri pe an, urmând ca ei să stăpânească nestingheriți moșia pe care stau.

Acesta este un moment istoric în viața satului Stroești. Cu acest act la mână, locuitorii s-au considerat stăpâni și au acționat ca atare. Hrisovul a fost întărit și de Nicolae Petru Mavrogheni la 2 iunie 1786, iar ulterior și de alți domnitori.

5.1.3. Oameni liberi. De la 2 iulie 1775 stroeștenii acționează în forță. Se constituie în proprietar colectiv și-și creează acte de proprietate nominalizate pe capi de familie. Un act, din 1 februarie 1776, păstrat în familia Hogioiu și salvat de preotul Ion Răuțescu, menționează că „noi, sătenii, dănpreună cu preoții dat-am credincios zapisul nostru la mâna lui Stan Hogeia precum să știe că i-am vândut delnița lui Dragotă Găinușă, jumătate în taleri 1 pol., fiindcă Stan este moștean”. Zapisul este semnat de: popa Ilie <Retevoescu>, Pătru părcălabul, Tudor diaconul, Ioan Apostescu, Neacșu Apostescu, Neculae Gaspăr și „eu popa Nițu am vândut și cu tot satul”³⁴.

Încep să-și apere hotarul dinspre Costești pe care mănăstirea Argeșului îl încălcase. Pentru descoperirea adevăratului hotar de la Telman se dă carte de blestem³⁵, la 8 august 1778, de către mitropolitul Grigorie și cei care jură sunt: popa Nițu, diaconul Nițu Galatioiu, Pătru Gaspăr, Tudor Ciolan și Marin fratele său, Ion Apostescu etc., bătrâni stroeșteni al căror cuvânt era lege.

Conflictul reizbucnește la 10 iunie 1795 și până la 14 februarie 1797 se judecă la diferite niveluri. Apărătorii satului în acest proces dificil au fost Hristea și Ene Galatioiu; sub conducerea lor, stroeștenii au avut câștig de cauză³⁶.

Despre plata obligațiilor către mănăstirea Bistrița, stroeștenii de abia își mai aduc aminte. Din 1775 și până în 1784 n-au plătit nimic. Venitul moșiei varia între 180 și 250 taleri pe an și provenea din: suhatul vitelor, claca, dijma din fân, bucate, livezi de pometuri și ghindă³⁷.

De abia la 31 decembrie 1793 plătesc 100 taleri egumenului Nectarie³⁸. Soare Ciolan și Grigore Gaspăr arătau³⁹, la 6 ianuarie 1794, „că de la o sumă de oameni săraci s-au împlinit tot venitu și banii sînt popriți de un preot popa Nițu cel bătrân și de un Hristea Galatioiu și de un Nițu Ciolan, însă la popa Nițu cel bătrân duhovnicu: taleri 100 și la Hristea: taleri 80 și la Nițu Ciolan: taleri 80”.

Acumularea primitivă a capitalului era în plină desfășurare și producea mari diferențieri sociale.

³⁴ Nicolae Leonăchescu - Năndrașu, *Stroești-Argeș. Documente și mărturii*. Vol. 3, Casa de editură și librărie „Nicolae Balcescu”, București, 2000 (prescurtat SAD - 3), p. 67 (pol = jumătate). În perioada 1775-1835 satul Stroești înfloarește pe multiple planuri.

³⁵ SAD- 1, p. 65.

³⁶ Idem, p. 79-92.

³⁷ Idem, p. 66.

³⁸ Idem, p. 74.

³⁹ Idem, p. 75.

Un interesant conflict pe teme agrare se judecă în anul 1798. „Mareș birnicul ot satu Stroești” declară că „de trei ani încoace, împărțindu-se moșia Stroești, parten lui i s-au venit pe acolo pe la hotar și de aceea au pus cârciumă”⁴⁰.

Mareș s-a socotit liber și a pus „bordei cârciumă” la hotarul dinspre Costești al pământului său, ignorând dreptul de monopol al proprietarului. Cercetarea făcută la începutul locului este relatată într-un raport al episcopului Iosif al Argeșului din 30 septembrie 1798. Evident, domnitorul Constantin Gheorghe Hangerliu poruncește să se ridice „acea cârciumă”, iar ispravnicul acționează spre a apăra interesele economice ale mănăstirii Argeșului care-și pierduse clienții săi din Costești [1].

Egumenii de la Bistrița cer fără succes anularea hrisovului din 2 iulie 1775 și repunerea mănăstirii în drepturi depline. La 8 iunie 1797 egumenul Costandie se plânge că „de câte ori am trimis omu mănăstirii ori să dea bani sau să facă moșia zălog, ei m-au izgonit zicând că vor da banii când vor vrea”⁴¹! Și nu plățiseră de 22 ani!

Situația înfloritoare a satului este descrisă de egumenul Nectarie într-o plângere⁴², din 3 mai 1794, adresată voievodului Alexandru Costantin Moruzi: „Fiindcă osebbit de scuteala ce au de clacă, de dijma din bucate și din fân, de otașcina din vinuri, de otașcina din rachiuri, țin cârciume cu alișverişuri din vin, țin mori îndestule, vite de strânsură pentru zahanale, osebbit de vitele caselor lor. Ghinda din pădurile mănăstirii o au pentru hrana rămătorilor ce au de vânzare care când ar vinde-o mănăstirea s-ar folosi numai dintr-însa câte patru și cinci sute de lei pe an. Cherestele de vânzare, osebi de lemne de foc nu numai a tăiat, ci și altora streini le dă. Capre țin la suhaturi și cu tutunuri fac mult alișveriş”.

Comentariile sunt de prisos. Statutul de oameni liberi aduce prosperitate și progres. Să mai constatăm că la 1790 în harta⁴³ lui Specht se notează: „Pârâul Vâlsan are apă numai pe timp de ploaie”.

5.1.4. Tezaur dacic. Obștea din Stroești a avut o mare stabilitate istorică și și-a putut conserva până astăzi moștenirea culturală. Toponimele și hidronimele atestă această realitate: Talaba (tracic), Mălăiște (loc pentru cultura meiului), Bucura („loc frumos” - dacic), Mândra (izlaz), Telman (existent la 1533), Vâlsan (un pește „vâlsan”; hidronim din perioada totemică, similar muntelui Zăganul) etc.

Cuvinte ca: arcarpaneu (vânător bătrân cu arcul, ramolit), năjbeală (zarva hăitașilor la vânătoare) etc. sunt arhaisme identificate de Ion Nania [3].

Folclorul și obiceiurile din calendarul cultic, calendarul babelor, poveștile și legendele încă vii formează un fond etnofolcloric arhaic și bogat, studiat cu competență de Mihail Robea. [4] - [9].

În Stroești s-au identificat creatori cu valențe discursive unice în zonă: Alexandru Floca, Elisabeta Grad, verii Constantin și Alexandru Uța, Petre Leonăchescu, Toma Stan Udrea etc.

Ilustrativ, din punct de vedere al tezaurului moștenit de la daci, este documentul din 12 iulie 1801 prin care Iosif, episcopul Argeșului, se plânge domnitorului că

⁴⁰ Idem, p. 94-96.

⁴¹ Idem, p. 91.

⁴² Idem, p. 78.

⁴³ SAD -3, p. 68.

stroeștenii nu ascultă de preoți! Cităm parțial acest document pentru frumusețea textului: „Cu smerită anafora înștiințăm mării-tale că locuitorii ot satul Stroești sud Argeș, pentru că s-a întâmplat câteva morți de oameni într-această primăvară trecută, după cum și la alte părți s-a întâmplat și planisiți fiind că trupurile cele moarte pot a omori oameni făcându-se (după cum zic ei) vârcolaci, au fost dezgropat două trupuri, la care au avut ei mai multă bănuială, unul de bărbat și altul de femeie. Și înștiințându-mă cu pentru aceasta, am trimis de am cercetat că nu cumva să fi făcut ceva mai mult decât dezgroparea, adică să sfărâme trupurile acelor morți și ce urmare au făcut preoții.

Și am luat pliroforie că numai le-au dezgropat și preoții cetind molitve au turnat o sfeștanie preste dânsule și le-au îngropat iarăși.

Acum luai altă înștiințare că fără știrea preoților locuitorii acelu sat iarăși au dezgropat un trup dintru acele doao, însă cel de femeie, la care a avut mai multă bănuială, și sfărâmându-l bucăți iarăși l-au îngropat. Însă nu se odihnesc numai pe atât că împreleștiți fiind de vrășmașul binelui neamului omenesc au hotărât ca iarăși să scoată acel trup să-l arză în foc⁴⁴.

Este, evident, o practică străveche care a supraviețuit în Stroești până în 1801! În fond, acesta era mecanismul de „tratare” a unei epidemii, din cauza căreia mureau cei contaminați, în general rudele mortului. Oamenii dădeau vina pe vârcolaci! Îi identificau la dezgroparea mortului: dacă era întors cu fața în jos (moarte aparentă), sau dacă nu putrezise, era un semnal că se transformase în vârcolac și-și „lua rudele” cu el. „Eradicarea” epidemiei se făcea prin „tratarea” corespunzătoare a vârcolacului, pe etape, după cum spune hrisovul, și prin verificarea evoluției sănătății celor vii din casa mortului.

Cultul morților, existent și astăzi în Stroești, păstrează multe aspecte arhaice, magistral descrise de Ion Ghinoiu [10].

5.2. CLĂCAȘI 5.2.1. Regulamentul Organic și catastrofa din 4 iunie 1835.

Imediat după intrarea în vigoare a Regulamentului Organic, egumenii de la Bistrița au declanșat ofensiva de recuperare a dreptului deplin de proprietate asupra moșiei Stroești. Pricina a fost judecată la Judecătoria județului Argeș, la solicitarea egumenului Gavril și se termină la 5 martie 1832, păstrând învoiala avută prin actul din 2 iulie 1775. Judecătorii: Constantin Bucșănescu și Constantin Brătianu sunt neputincioși: „fiind hrisov domnesc, nu îndrăznește judecătoria a să întinde mai mult⁴⁵. Codin Neculau reclamă de mai multe ori la Subocârmuirea plășii Argeș că stroeștenii taie lemne din pădure fără să aibe dreptul⁴⁶. La reclamația sa din 1 noiembrie 1834, a șasea la număr, subocârmuitorul îl trimite la Nicolae Năndrașu și la preoții satului spre a-i da satisfacție!

Presiunile asupra stroeștenilor cresc și, prin urmare, la 3 mai 1835, ei se plâng la domnie că egumenul îi obligă, prin dorobanți, ca să plătească „drepturile proprietății după Regulament⁴⁷. Ei cer să fie socotiți embaticari, nu clăcași. Departamentul Treburilor din Lăuntru face cuvenita cercetare, iar la 4 iunie 1835 domnitorul

⁴⁴ SAD -1, p. 100 și 101. Ediția lui V.A. Urechia și cele care au urmat (Vladimir Diculescu) sunt incomplete.

⁴⁵ SAD -1, p. 127.

⁴⁶ Idem, p. 143.

⁴⁷ Idem, p. 146-149.

Alexandru Dimitrie Ghica a constatat că învoiala pe care stroeștenii au avut-o cu mănăstirea Bistrița „este împotriva Regulamentului Organic carele prin articolu 146 au desființat toate asemenea obiceiuri și așăzământuri”. El poruncește „a să supune numiții lăcuiitori la răspunderea datoriilor proprietaricești întocmai după legiurile pomenitului Regulament, fără de nici o osăbire, ca unii ce să află locuind pă proprietate străină”.

Cumplită hotărâre! Din ziua de 4 iunie 1835, stroeștenii devin clăcași autentici pe pământurile lor! Mănăstirea Bistrița a câștigat un proces istoric avându-l ca avocat pe Pascale Savopol pe care-l plătitise cu 6.400 lei⁴⁸. Stroeștenii nu aveau de unde să știe că în joc au fost sume mari de bani! Alexandru Dimitrie Ghica a știut! De la 4 iunie 1835, stroeștenii se organizează pentru o rezistență tenace împotriva sistemului de spoliere introdus în sat de către arendașii mănăstirii sub spectrul Regulamentului Organic, „codicele clăcii” cum bine i s-a spus.

Primul arendaș, Ioan Teodoru din Pitești, a administrat Stroești prin ispravnicul Nicolae Năndrașu, în perioada 5 iunie 1835 - 23 aprilie 1836.

Cel de al doilea arendaș, Vasilache Bița l-a angajat ca subarendaș pe Anghel Teodoru, iar acesta l-a trimis în Stroești pe Gheorghe Petrovici Sârbu, cel mai rapace arendaș pe care l-au avut stroeștenii. De la 23 aprilie 1836 și până la 23 aprilie 1839, în Stroești au avut loc adevărate bătălii sociale împotriva aplicării prevederilor Regulamentului Organic.

Stroeștenii au încercat să eludeze aceste prevederi și să ajungă la o înțelegere cu Gheorghe Petrovici Sârbu de tipul celei de dinainte. Timp de trei ani în sat a domnit revolta. La 14 ianuarie 1836 documentele spun că au „venit cu răpștire numiții asupra cocoani . . . cum și la dorobanți au sărit cu mare zurba”⁴⁹.

În raportul⁵⁰ lui Costache Urlățeanu către Ocârmuirea județului Argeș, înaintat la 22 februarie 1838 se spune că a trimis un dorobanț în Stroești, dar unii din sat „ca niște răi nărași” au sărit cu zurba asupra-i și i-au hotărât să plece înapoi nevătămat că, la din împotrivă, îl vor omori. Căci EI AU HOTĂRÂT CA DE ACUM ÎNAINTE SĂ ÎNCINGĂ SĂBIILE și să nu mai îndrăznească dorobanții a mai intra în satul lor, ațâțând și norodu celălalt ca să apuce drumul răzvrătirii”.

La 21 iunie 1835, vin la Stroești reprezentanții administrației locale ca să aplice prevederile Regulamentului Organic, dar „pă cei mai de frunte locuitori care zic că au acele sădiri și împrejmuiri făcute pă pomenita moșie i-am găsit pă toți plecați la București, aproape ca la 20, rămâind numai sărăcimea aici; și și acești rămași, povățuiți fiind dă aceia, au intrat toți în pădure așteptând venirea ațelora de la București”⁵¹.

În perioada 1835-1838 și chiar până în 1840 au trecut prin Stroești nenumărați reprezentanți ai ordinii publice și cinovici spre a lămuri încălcările relații sociale și a le orienta în folosul celor bogați. Satul, însă, a evoluat rapid spre mentalul prerevoluționar și și-a pus la punct strategia pentru o rezistență îndelungată. În final, arendașul Gheorghe Petrovici Sârbu „supus prusienesc” a fost înlăturat din arenda cu pierderi foarte mari pe care le reclama și la 8 iunie 1849.

⁴⁸ SAD -2, p. 127.

⁴⁹ Idem, p. 123.

⁵⁰ Idem, p. 131-132.

⁵¹ Idem, p. 122.

El a constatat că locuitorii nu și-au achitat obligațiile către proprietar conform Regulamentului Organic „fiindcă nu era învățați la clacă și mai vârtos este și un răzvrătitor între ei care totdeauna supără stăpânirea cu jâlbi din partea a tot satului”⁵².

Într-adevăr, militarul Constantin Giurca Veverițaru a fost în fruntea acțiunilor protestatare. El a fost ajutat de Nicolae M. Năndrașu și Ioniță Galatioiu, boieri de neam, precum și de alți stroeșteni: Vasile Moldoveanu, Nicolae Căvescu, Din Trușășilă, Gheorghe Gaspăr, Nicolae Chioru etc. „însă adunați era satu jumătate”⁵³. Solidaritatea stroeștenilor în momentele critice ale existenței satului lor a fost o armă de temut folosită uneori dincolo de limitele unor legiuri potrivnice.

Următorul arendaș⁵⁴ a fost Dincă Brătianu, care a administrat moșia prin Matei Cioranu în perioada 23 aprilie 1839 - 23 aprilie 1842. Stroeștenii l-au acceptat pentru că și natura relațiilor între ei s-a schimbat, iar arendașul a acționat concesiv, în folosul tuturor.

Următorii arendași fac parte din aceeași familie: Constantin G. Moraitul (23 aprilie 1842 - 23 aprilie 1852), fiul său, Vasile Constantin (23 aprilie 1852 - 23 aprilie 1863), nepotul Nicolae Vasilescu (23 aprilie 1868 - 23 aprilie 1888), care se considera, la 16 martie 1894, moștenitorul nelegitim al lui Vasile Constantinescu.

În perioada 23 aprilie 1863 - 23 aprilie 1868 arendașul moșiei a fost Constantin Bogdan, care l-a delegat pe Nicolae Bogdan și prin acțiunea lor nefastă a fost scoasă Șoptana de sub acțiunea Legii Rurale din 1864.

Din anul 1888 Statul arendează o serie de bunuri care-i mai rămăseseră în Stroești: acareturile conacului cu locul lor și moara.

Sterie Gheorghiu plătește cu 700 lei/an arendarea acestor bunuri în perioada 6 mai 1888 - 22 aprilie 1894. Îi urmează George N. Vasilescu, în perioada 24 februarie 1894 - 1897, el fiind fiul lui Nicolae Vasilescu și plătește arenda cu 125 lei/an.

Ultimii arendași sunt: Ion Petre Hogioiu (1897-1902) și Constantin Costescu (1902-1917).

Între timp, însă, multe evenimente au avut loc în Stroești, care au făcut inutilă prezența arendașilor în acest sat și l-au scos de sub spectrul mănăstirii Bistrița.

5.2.2. Împroprietărirea țăranilor. La 17/29 decembrie 1863 s-a adoptat Legea secularizării averilor mănăstirești, dată de la care pentru stroeșteni încetează statutul de clăcași ai mănăstirii Bistrița-Vâlcea.

După opt luni, în ziua de 14/26 august 1864, Alexandru Ioan Cuza a promulgat LEGEA RURALĂ prin care au fost împroprietăriți țăranii. (Această lege a obligat corpul legislativ să adopte, la 15/27 septembrie 1864, și Legea introducerii sistemului de măsuri și greutate metrice.)

Legea Rurală se aplică la Stroești în perioada 1864-1865 oprindu-se o treime din moșie pentru Stat [14]. Acțiunea dușmănoasă a arendașului Constantin Bogdan și cupiditatea organelor din administrația județului Argeș au făcut ca cele 123 familii din satul Stroești să nu beneficieze de „claca mare”, prin eliminarea terenurilor din Șoptana de sub acțiunea legii.

⁵² SAD - 2, p. 166 și 167.

⁵³ Idem, p. 132.

⁵⁴ SAD - 1, p. 240 și 241.

O familie de frunțași cu patru boi, trebuia să primească 11 pogoane dar a primit 6 pogoane 10 prăjini și 41 8/23 stânjieni pătrați; un mijlocăș, cu doi boi, avea dreptul la 7 pogoane 19 prăjini dar a primit doar 4 pogoane 13 prăjini și 32 38/64 stânjieni pătrați. O familie de „codași”, care avea numai „brațele”, a primit 2 pogoane 17 prăjini și 5 18/23 stânjieni pătrați, în loc să fie împroprietărită cu 4 pogoane și 11 prăjini! De aici sentimentul de frustrare al stroeștenilor și hotărârea lor de a elimina definitiv din sat pe marele proprietar. Primarul satului a fost, la acea dată PETRU IOAN HOGIOIU, care fusese și primul învățător la școala din Stroești. Starea de revoltă a stroeștenilor a fost potențată, în anii 1863 și 1864, de apariția în sat a unei violente epidemii de febră tifoidă (lingoare) declanșată la 27 octombrie 1863. În perioada 1863-1865 au murit de această boală 28 stroeșteni din totalul de 55 decedați. Numai în 1864 au murit de febră tifoidă 17 stroeșteni. Dar, tot în perioada 1863-1865 se nășteau în Stroești 69 copii!

Case întregi au rămas fără urmași. De exemplu: la 18 martie 1864 a murit copilul Ioan al lui Ioniță N. Năndrașu; în ziua de 26 martie 1864 a murit și acestuia. Nefericirea a făcut ca, la 27 aprilie 1867, ultimul său copil, Petre, să cadă din pridvor și să plece pe drumul fără întoarcere!

După Războiul de Independență, în anii 1878-1880 au fost împroprietăriți 15 ÎNSURĂȚEI și școala cu 123 pogoane în țarină și în vatra satului, ceea ce reprezintă 43,19% din „treimea proprietății” prin Legea Rurală.

Iată, deci, că stroeștenii au fost clăcași efectiv doar trei decenii: 1835-1864.

6. ELIMINAREA MARELUI PROPRIETAR. Așadar prin Legea Rurală stroeștenii aveau dreptul la 908 pogoane în țarină și 48954 stânjieni pătrați în vatra satului. Dar administrația le-a dat numai 559 pogoane și 8 prăjini.

„Treimea proprietății”, situată în lunca văii Vâlsanului, cel mai productiv teren, însuma 279 pogoane și 16 prăjini. Șoptana a fost scoasă din circuitul agricol și va rămâne un mare islaz de peste o sută de pogoane. De această soluție se face vinovat arendașul Costache Bogdan din Pitești, tatăl cunoscutului Alexandru C. Bogdan-Pitești. Imediat după împroprietărirea țăranilor, stroeștenii acționează în sensul desființării „treimii proprietății” și eliminării marelui proprietar din Stroești. Prin împroprietărirea însurățeilor, a bisericii și a școlii, prin acte de vânzare-cumpărare, „eroziunea” treimii se accentuează [21].

Legea pentru vânzarea unor părți din bunurile statului, din 8 aprilie 1881, deschidea calea către soluția definitivă pentru stroeșteni. Din această perspectivă, la 16 ianuarie 1885, Secretarul general al Ministerului Agriculturii decide: „Se vor face lucrări pentru scoaterea în vânzare”.

Inginerul hotarnic Spiridon Dumitrescu întocmește planul celor 171 ha 9366 m² împărțiți în 34 de loturi, care se vând stroeștenilor. La 27 mai 1888, inginerul Spiridon Demetrescu (Dumitrescu) a încheiat procesul verbal de punere în posesie a celor 34 capi de lot care au cumpărat pământ din fosta „treime a proprietății”, urmând să-l plătească în rate timp de 24 de ani. În anul 1912 stroeștenii au primit titlurile definitive de proprietate. Acest impresionant proces din perioada 1885-1888 are multe momente de referință și tensiuni, care capătă dimensiunile revoltei [44], [45].

Răscoala locuitorilor din Stroești, semnalată la 23 aprilie 1888, marchează dispariția marelui proprietar din sat.

Spiritul de dreptate al stroeștenilor nu a fost satisfăcut după ce marele proprietar, mănăstirea sau Statul, a dispărut din sat pentru că ratele pe care le plăteau aminteau mereu că au fost deposezați, prin abuz, de dreptul lor de proprietate.

Așa că la 17 septembrie 1894, ei au dat în judecată Statul pe motiv că le-a luat moșia. Li s-a cerut să dovedească prin acte cele reclamate și din acest motiv procesul s-a amânat de mai multe ori.

Constantin Georgescu și Ion Toma Hogioiu fac această ultimă încercare, argumentând că „statul n-a putut dobândi până acum... proprietatea mai sus numitului imobil“. Actele instrumentate la proces n-au fost doveditoare. De aceea la 9 noiembrie 1907 acțiunea este declarată perimată.

Experiența căpătată de stroeșteni în lichidarea „treimii proprietății“ a dat curaj multora. La 7 mai 1889 se unesc 79 de săteni din Stroești și 41 din Mălureni și încearcă să cumpere loturi de câte 5 ha, în Șoptana, acțiune fără ecou.

Cei din Costești încearcă și ei : 82 de locuitori cer la 4 februarie 1895 să li se vândă pământ, dar n-au fost ajutați. Pământul din Costești a fost cumpărat de Niță Folescu, un înaintaș al marelui Ion Antonescu. Tot stroeștenii îl vor elimina din Stroești pe Niță Folescu. La 13 iulie 1912, Obștea „Izbânda țăranilor“, condusă de învățătorul Nicolae C. Teodorescu – Nekera, a cumpărat moșia de la Niță Folescu, împărțind-o în 35 de loturi.

În acest fel, pământul, împărțit în loturi mici, a devenit proprietatea stroeștenilor și această nouă realitate a dus la impulsivitatea vieții oamenilor și la dezvoltarea satului.

7. APARIȚIA INSTITUȚIILOR MODERNE 7.1. ȘCOALA

Pentru a face comerț de tranzit la 1500 și pentru a face față judecății cu proprietarii de pământ și cu administrația locală abuzivă, pentru a face petiții și a răspunde la scrisori, pentru a întocmi zapise și jălbi, stroeștenii de frunte trebuiau să știe să scrie și să citească [24].

Doritorii învățau să scrie și să citească pe lângă biserică și proveneau de regulă din familii de preoți și de diaconi.

Ilinca Năndrășoia (1782 – 12 octombrie 1872) știa să scrie, la 14 ianuarie 1836, cu toate că era femeie, semn că preocuparea nu era exclusiv bărbătească.

La 26 aprilie 1838 ia ființă școala din Stroești. Primul învățător al satului a fost Petre fiul lui Ioan Stan Hogioiu, un tânăr de douăzeci de ani. A fost plătit cu 2 lei/an de către fiecare familie.

A fost un învățător „din cei mai buni în purtare și datoriile ce le-au avut“, până la 1 aprilie 1848. La această dată este numit învățător tânărul Ioan, fiul preotului Ioan sin Gligore sin popa Nițu Ciolan, care a absolvit Seminarul din Curtea de Argeș.

El nu a apucat să-și exercite meseria de învățător, deoarece după înăbușirea Revoluției de la 1848 școlile au fost închise în toată perioada 1848-1858. Va fi numit preot, în august 1849, la Biserica „Sfinții Îngeri“ din Curtea de Argeș.

De la 1 ianuarie 1858, seminaristul Nicolae Retevoescu devine învățătorul satului și-și exercită această funcție până la 30 septembrie 1863 când își dă demisia spre a se hirotoni preot. În locul lui vine fratele său Ilie Retevoescu, de la 1 noiembrie 1863. În anul 1864 școala era urmată de 25 băieți : 8 în clasa I, 16 în clasa a II-a și unul în clasa a III-a.

În 1838 s-a construit localul propriu al școlii după un proiect tip, local care a devenit deteriorat după 1848. La reluarea activității școlare au fost folosite camere din case particulare, ca cea a răposatului Nicolae Matei Năndrașu, sau a lui Ilie Retevoescu etc.

Pe vremea când era primar Constantin Georgescu, pentru școală s-a construit o cameră lângă primărie, la „Strajă“. În anul 1893 se construiește pentru școală, din donații, un local modern, cu 5 încăperi „cel mai frumos local de școală“ [21].

Învățătorii se înșiră, unul după altul, mai mult sau mai puțin performanți: Nicolae N. Stroian, Nicolae C. Teodorescu-Nekera⁵⁵, Constantin Costescu, Gheorghe T. Ionescu, Nicolae Cristescu, Elena Manolescu (măritată Dumitrescu). Învățătorul Ilie N. Retevoescu moare de lingoare în ziua de 3 aprilie 1877, la numai 33 de ani. Îl urmează la catedră Nicolae Stroian, care, la 1 iulie 1892 îi cedează locul consăteanului său mai tânăr Nicolae C. Teodorescu-Nekera.

Acesta se căsătorește la 24 noiembrie 1890 cu Ecaterina D. Tutănescu, o tânără de 15 ani din Retevoești. Numirea lui Nicolae C. Teodorescu-Nekera la școala din Stroești a fost un act de importanță istorică, deoarece acest învățător va fi un reprezentant strălucit al școlii și un creator de destine. El a fost și directorul școlii până în 1923, când a ieșit la pensie.

7.2. BISERICA. Primul preot din istoria bisericii satului, „popa Vasilie din Stroești“, este menționat la 8 aprilie 1644, ca martor la o învoială între niște frați⁵⁶.

În secolul al XVIII-lea biserica din Stroești se dezvoltă și documentele consemnează acest lucru. Biserica veche din lemn a fost „făcută de un Gheorghe Ciovică“⁵⁷, semnalat pentru prima dată în documentul⁵⁸ din 24 decembrie 1753. Ea era amplasată în spatele actualului Cămin Cultural, în partea sa dinspre sud.

Slujitorii bisericii stroeștene din secolul al XVIII – lea pe care-i cunoaștem, sunt: popa Ion (8 mai 1743); diaconul Tudor (24 decembrie 1753); popa Ilie și diaconul Tudor (1 februarie 1776)⁵⁹; popa Nițu și diaconul Nițu Galatioiu (8 august 1778); diaconul Nicolae sin popa Ilie (10 mai 1785); popa Nițu duhovnicul și popa Nițu Galatioiu (31 decembrie 1793); popa Nițu cel bătrân, duhovnicul, stabilit în final la Costești (8 ianuarie 1794; 10 iunie 1795); diaconul Pătru, tatăl și diaconul Oancea, moșul preotului Nițu duhovnicul (23 noiembrie 1795); popa Nițu Galatioiu, popa Radu, Nițu diaconu, Gheorghe sin popa Nițu duhovnicul și Hristea sin popa Ilie (Retevoescu) duhovnicul (2 februarie 1796) etc.

La 10 noiembrie 1823, popa Nițu duhovnicul (cel bătrân), era mort, iar fiul său Gheorghe declara că tatăl său a „fost cel mai întâi pricinuit și răspunzător împotriva mânăstirii“ Bistrița⁶⁰, acțiune soldată cu hrisovul din 2 iulie 1775.

Cartea bisericească a pătruns masiv în Stroești de abia în secolul al XVIII-lea. Stroeștenii și-au dorit o biserică de zid și în acest scop au fabricat cărămida încă din anii 1835-1836. Arendașul Gheorghe Petrovici Sârbu a luat abuziv 35.000 cărămizi⁶¹

⁵⁵ SAD – 3, p. 736-744.

⁵⁶ Arhiva Națională Centrală București, Episcopia Argeș, VII/8.

⁵⁷ SAD – 1, p. 115.

⁵⁸ Idem, p. 52.

⁵⁹ SAD – 3, p. 67.

⁶⁰ SAD – 1, p. 120.

de la logofătul Ioniță Galatioiu și 25.000 cărămizi de la logofătul Nicolae Năndrașu și le-a vândut locuitorilor din satul vecin Vălsănești, unde s-a construit o nouă biserică. Până la urmă păgubașii au fost despăgubiți de către arendaș în 1839 cu 8 lei parale 26 pentru o mie de cărămizi, dar proiectul de a se construi o nouă biserică în Stroești a fost amânat cu o jumătate de secol.

În secolul al XIX-lea, slujitorii bisericii „Cuvioasa Paraschiva“ din Stroești, au fost următorii: popa Marin Apostescu (1808; 1820; în 1824 avea 48 de ani); preotul Radu (1808); diaconul Părvu (1808); diaconul Hristea sin Nițu Ciolan (avea 30 ani în 1824; hirotonit preot la 19 martie 1827; a murit la 8 iulie 1859); diaconul Tudor (Teodor) sin Nicolae (diaconit la 17 decembrie 1830 și hirotonit preot la 17 decembrie 1848; a murit la 26 septembrie 1864); diaconul Sandu sin Ioan (Ivan) Gurilă (diaconit la 16 decembrie 1830); popa Nicolae sin preotul Ioan Ritivoi zis și Retevoescu (1834); popa Neculae duhovnicul sin popa Marin Apostescu (în 1833 avea 50 ani; în 1838 era „fără slujbă“; a murit la 4 noiembrie 1848); preotul Nicolae sin popa Nicolae Retevoescu și-a schimbat numele în STROIAN (născut în 1860; absolvent al Seminarului Argeș în 1879; preoțit la 1 mai 1893; duhovnic la 1897; moare la 27 decembrie 1922); popa Ioan sin Grigore sin popa Nițu Ciolan (hirotonit la 25 iulie 1822; avea 35 ani în 1824; moare la 23 iunie 1861); popa Nițu Galatioiu (28 iunie 1832); preotul Constantin T. Teodorescu (născut la 5 mai 1845; absolvent al Seminarului Argeș în 1866; preoțit în 1871; decedat la 27 martie 1896); preotul Gheorghe Hristea (născut în 1839; absolvent al Seminarului Argeș și hirotonit în 1861; în 1888 se transfera la Mălureni, unde mai slujea în 1890); preotul Ioniță Popescu (1860; moare în 1870); diaconul Nicolae sin popa Ioan (1860; septembrie 1865); paracliserul Ioan sin popa Tudor (9 ianuarie 1860)⁶², etc.

Biserica din Stroești este dominată în secolul al XX-lea de figura excepțională a preotului Sandu N. Ioan (25 februarie 1900 – 4 octombrie 1981) hirotonit preot și duhovnic la 19 mai 1923, cu sprijinul bucovineanului Gheorghe Șandru din Cernăuți. A terminat Seminarul din Râmnicu Vâlcea în 1922 și a ieșit la pensie la 1 aprilie 1960.

De la această dată, biserica a fost condusă de fiul său, preotul Niculiță I. Sandu, hirotonit la 19 mai 1957. Între timp multe lucruri se întâmplaseră. În perioada 1881-1888 stroeștenii construiesc un modern local de biserică. Arhitect și pictor a fost Belizarie S. Paraschivescu.

Inițiativa a venit din partea preotului Nicolae I. I. Adam din Retevoești (călugărit la Schitul Ciocanul sub numele de Nifon Adamescu-Ciocăneanu Ieromonahul) a cărui fiică, Elisabeta, era căsătorită cu preotul Constantin T. Teodorescu.

Nepotul lui Nicolae I.I. Adam se numește Nicolae C. Teodorescu-Nekera (29 decembrie 1871-22 februarie 1926) care urma seminarul din Curtea de Argeș și-l va absolvi în anul 1890. Nicolae I.I. Adam spera ca băiatul fiicei sale să devină preot în noua biserică. Până la urmă nepotul a devenit un excelent om al școlii, dar va fi și cântăreț la această biserică în perioada 1 aprilie 1897-22 februarie 1926.

Biserica nouă din Stroești a fost târnosită de episcopul Ghenadie al II-lea al Argeșului, în ziua de 14 octombrie 1888. Biserica de lemn a fost donată satului

⁶¹ Idem, p. 216; SAD – 2, p. 146; SAD – 3, p. 462, 472 și 477.

⁶² Sandu N. Ion, *Monografia satului Stroești – Argeș* (manuscris).

Vărzăroaia, unde se află și astăzi. Datorită preoților, biserica nouă din Stroești a fost foarte bine întreținută și în jurul ei a pulsat o puternică viață spirituală. Actualul preot Nica Gh. Bogdan i-a dat o înfățișare nouă și durabilă, prin lucrările de restaurare, amenajare și consolidare efectuate în perioada 1998-2001.

7.3. ANUL ASTRAL 1888. O cronică sumară a evenimentelor din Stroești scoate în evidență anul 1888 pe care-l vom numi drept un AN ASTRAL în istoria acestui sat. A fost un an bisect. El a fost precedat de alte evenimente pregătitoare și i-au succedat alți ani cu efecte întârziate. Fără a intra în detalii, iată o parte din calendarul evenimentelor stroeșten din 1888:

1. 27 mai 1887 – Periodicul **TELEGRAFUL** publică un virulent articol pamflet la adresa arendașului Nicolae Vasilescu din Stroești, scris joi, 25 mai 1888, chiar în sat.

2. 31 decembrie 1887, noaptea de revelion – Haiducul Niță C. Toteanu din Stroești a fost atacat pe la spate cu cuțitele de o bandă organizată de arendașul Nicolae Vasilescu. Rănit grav, a fost dus a doua zi la Spitalul din Curtea de Argeș și internat.

3. 3 ianuarie 1888, ora 12 – moare haiducul Niță Toteanu (născut la 5 octombrie 1859) în Spitalul din Curtea Argeș, „din răniri violente”. Medicul Dimitrie Ionescu-Buzău a fost suspectat de complicitate la deces [39]. Anul începe cu o monstruoasă crimă.

4. 29 februarie 1888 – S-a născut Nicolae N. Stroian, viitor medic și savant, doctor în virusologie, participant la unirea Bucovinei cu România, în anul 1918, cercetător la Institutul Pasteur din Paris în 1928; s-a căsătorit cu fiica unionistului Gheorghe Șandru, primarul Cernăuților, consilier consistorial și arhipresviter mitrofor [18].

5. 20 aprilie 1888 – Izbucnește **RĂSCOALA DIN STROEȘTI** sub conducerea lui Badea Ionescu-Cruceru, semnalată în ziarul **LUPTA** [21],[44].

6. 1888 – Locuitorii din Stroești îl aleargă pe inginerul Spiridon Demetrescu să-l bată pentru că a încercat să împartă preferențial loturile, luând mită. Inginerul va căpăta o boală de inimă și va muri la 27 aprilie 1890 în București [21].

7. 21,22-23 și 27-28 aprilie 1888 - Ziarul **LUPTA** publică informații despre „**RĂSCOALA ȚĂRANILOR DIN COSTEȘTI – STROEȘTI**”.

8. 8 mai 1888 – Inginerul Spiridon Demetrescu din București vine la Stroești pentru punerea în posesie a celor 34 de lotași.

9. 27 mai 1888 – Spiridon Demetrescu încheie un proces-verbal prin care se consemnează punerea în posesie. Gheorghe Baci (lotul nr. 29) n-a semnat nici tabelul nici procesul verbal; ceilalți 33 lotași printre care și Nicolae Gh. Ciolan, au semnat că sunt mulțumiți.

10. 8-27 mai 1888 - Spiridon Demetrescu a definitivat harta loturilor din Stroești, vândute locuitorilor satului, hartă începută în anul 1886. Sunt puși în posesie toți cei 34 capi de lot pe „treimea proprietății” din moșia Stroești, care a fost vândută stroeștenilor în condiții avantajoase.

11. 14 octombrie 1888 – Se târnosește biserica nouă din Stroești de către episcopul Ghenadie al II-lea. Biserica veche este donată locuitorilor din satul Vărzăroaia.

12. 30 noiembrie 1888 – S-a născut Gheorghe T. Ionescu (GHETEU) devenit un renumit învățător și revizor școlar, directorul școlii din Stroești timp de două decenii. A decedat la 6 aprilie 1971.

13. 1888 – Stroeștenii Ion Ciocă, Gheorghe Gâscă, Ion Zevedei, Constantin Costescu și alții, au dat foc clăilor de fân și stogurilor de coceni ale arendașului Nicolae Vasilescu, obligându-l să plece din sat. FOCUL DIN ȘOPTANA, povestit literar de Mihail Lungianu în volumul SFÂRȘITURI, a avut loc probabil într-una din nopțile perioadei octombrie-decembrie 1888. Arendașia se face scrum.

14. 1888 – Se trasează și încep lucrările drumului prin Stroiasca, dintre Stroești și Vâlsănești. Din acest moment satul Costești iese din marele traseu și intră încet, încet în penumbră.

7.4. EVOLUȚII DEMOGRAFICE. La 25 octombrie 1773, rușii au întocmit o catagrafie⁶³ în care sunt menționate în Stroești: 11 familii „cu avere”; 10 familii „cu ceva avere” și Stan sin Petru Puiu „sărac”. Printre cele 22 familii se identifică ușor reprezentanții marilor clanuri: Ciolan, Galatioiu, Gașpăr, Retevoescu, Apostescu, Micuț etc. Satul nu s-a spart niciodată ci și-a continuat evoluția prin el însuși. În anul 1838 existau în Stroești 94 de familii, cel puțin, cu 299 locuitori menționați în catagrafie⁶⁴.

În 1860 existau 127 familii. La recensământul din 1890 comuna COSTEȘTI-STROEȘTI avea 1722 locuitori (867 bărbați și 855 femei); nici un divorțat; toți români ortodocși; 532 copii cu vârsta până la 10 ani împliniți și doar 172 locuitori cu vârsta peste 60 ani⁶⁵. În anul 1902, satul Stroești avea 742 locuitori. La recensământul din 7 ianuarie 1992 s-au înregistrat: Stroești - 1197 locuitori; Costești - 960 locuitori; (Valea Muscelului a avut 163 locuitori). În total 2157 locuitori.

La alegerile din 3 noiembrie 1996 s-au înregistrat 943 alegători, iar în 26 noiembrie 2000 au fost înscrși în liste 915 votanți, la secția de votare Stroești. Ultimele date sunt din ziua de 20 noiembrie 1997: Stroești - 1225 locuitori; Costești - 841 locuitori; (Valea Muscelului 117 locuitori). Total 2237 locuitori.

Cifrele arată că satul a ajuns la o limită de stabilitate. Unirea istorică dintre Stroești și Costești continuă să se producă, în timp ce unirea cu satul Mălureni s-a realizat în fapt dar nu de jure.

8. CURIOSITĂȚILE ISTORIEI. Fapte mai puțin cunoscute sau ieșite din comun pigmentează și istoria satului Stroești. Vom expune, sumar, câteva, notate lapidar spre a da culoare acestei sinteze.

1. Maria, fata lui Ilie Bucura-Ceaușescu din Stroești, s-a măritat, în 1915, cu un refugiat, Gheorghe Dimitrov. Este oare cunoscutul comunist bulgar, așa cum a susținut Maria?

2. Familia GALATIOIU este semnalată în sat către sfârșitul secolului al XVIII-lea. Este o familie de aromâni din provincia GALATIA (Asia Mică) și membri ei s-au integrat rapid în spiritualitatea satului, pe care l-au apărât.

3. HOGIOIU GH. P. GHEORGHE, soldat în regimentul 70 infanterie, „în luptele dintre Cocargea și Inirgea din Dobrogea, numitul soț a căzut mort la primul atac, împușcat de un glonț al inamicului, în ziua de 23 septembrie 1916, stil vechi”.

⁶³ SAD – 3, p. 62 – 66.

⁶⁴ SAD – 1, p. 178 – 189.

⁶⁵ SAD – 3, p. 733 – 736.

4. CONSTANTIN GEORGESCU zis BĂCANU a fost fiul lui Gheorghe Galatioiu și al soției acestuia Ioana Galatioiu. A murit la 11 ianuarie 1928, ora 1, în vârstă de 74 ani. S-a căsătorit cu MARIA, fiica lui ION RĂDOI și a soției sale ILINCA, născută în Dobrești, județul Muscel. A murit la 28 februarie 1928, în vârstă de 74 ani. Maria a fost „furată” de viitorul său soț! Se zice că Maria ar fi fost rudă cu haiducul Radu lui Anghel din Greci! O fi adevărat?!

5. În Piscul Crucii se află înmormântat haiducul GROZA, ucis acolo de o potestă. N-am putut elucida cine a fost acesta și când s-au petrecut aceste evenimente.

6. GHEORGHE ZĂVOIANU poreclit OAGHEAGHEA, avea o forță herculeană. În toamna anului 1916 l-a adus în spinare până la Stroești, pe consăteanul său NICOLAE MICUȚ, zis Oniță, rănit în luptele de la Mateiaș.

7. GHICĂ ZĂVOIANU poreclit GHICĂ MAT, a fost condamnat la moarte în ziua de 2 decembrie 1940, pentru insubordonare militară. I s-a comutat pedeapsa la 5 ani temniță grea și degradare militară. Spre sfârșitul războiului, la 19 februarie 1944, a fost eliberat, trimis la Sărata pentru instruire și apoi pe frontul de Est, cu Batalionul Independent 997. A fost luat prizonier și dus în Siberia. După 11 luni de prizonierat s-a întors în țară. Ghică Zăvoianu a revenit în Stroești după 9 ani, timp în care a făcut stagiul militar obligatoriu, detențiunea, frontul și prizonieratul. În satul Stroești l-a așteptat o altă surpriză: frații l-au crezut mort și i-au luat pământul.

8. La Cimitirul Belu din București, figura 75 bis, stroeșteanul Constantin Gr. Toteanu, antreprenor de instalații, a construit un cavou pe frontispiciul căruia a scris: „Familia Constantin Gr. Toteanu, Stroești – Argeș”. A vrut ca și dincolo de moarte să se știe de unde este! Pe strada Orzari, la numărul 23, Costică Toteanu a construit o splendidă vilă în mijlocul unei superbe grădini. Pe casă a scris: „19 Casa C. TOTEANU 31”.

9. La 5 mai 1837, se naște Smaranda și în registrul bisericii se notează: „din flori” a lui Gheorghe Sârbu arendașul! A fost botezată de doi preoți: popa Hristea sin Nițu Ciolan și popa Ioan sin Grigore sin popa Nițu Ciolan.

10. La 14 iulie 1840 s-a născut ION ILINCESCU zis CATRAN. Numele a fost immortalizat în topice: „Poiانا lui Catran” și „Râpa lui Catran”. Nepotul său, Gheorghe N. Ionescu (11 ianuarie 1921-) a fost prieten cu Gheorghe Gheorghiu-Dej și-și petrecea concediul la Soci. A răspuns de sindicate și împărțea locuințe celor în drept, din București.

11. La 20 decembrie 1839 moare Stoiان, fiul lui NECULAE BÎLDE din Stroești. Acesta o fi Nicolae Beldie, pandurul lui Tudor Vladimirescu?!

12. Toteanu I. Ion (Ionaș) din Stroești (24 martie 1936 – 6 martie 1979) a fost căsătorit cu Magda, sora lui Corneliu Vadim Tudor, liderul Partidului România Mare. Fata lor se numește Daniela.

13. Prefectul Argeșului a venit cu mașina în Stroești, cam pe la începutul secolului al XX-lea. A fost prima mașină care a intrat în sat. Mihai Ionescu a sărit cu paru la mașină, zicând că „are pe dracu în ea”. Aceeași mașină a intrat și în satul vecin Costești. Pe coasta care urcă de la râul Vâlsan, mașina s-a oprit în mijlocul drumului. Locuitorii din Costești au venit cu fân ca să-i dea mașinii să pornească din loc!

14. În ordinul de zi nr. 29 din 12 noiembrie 1944 al Diviziei de infanterie prin care fruntașul Leonache Aurel ctg. 1943 din Stroești-Argeș este citat, se spune: „Pentru curajul, abnegația și disprețul de moarte doveditoare în lupta de la Dealul

Sângeorgiului când s-a avântat prin locurile inamice și a înfipt drapelul tricolor pe COTA 495 – cucerită de infanterie se decorează cu VIRTUTEA MILITARĂ clasa a II-a“.

15. „Republique Francaise, Ministere de la Guerre, Recompense pour Belles Actions. MEDAILLE d' HONNEUR, Au nom de President de la Republique. Le Ministre de la Guerre a decerne une Medaille d' HONNEUR en Argent a Monsieur Theodoresco Marius – Etudiant en Medicine. A fait preuve d' un zele et d'un devouement remarquables. Monsieur Theodoresco est autorise a porter cette Medaille... Paris, le 18 juillet 1921, Ministre de la Guerre, signe LOUIS BARTHOU“. Marius N. Teodorescu (3 decembrie 1896 – 5 ianuarie 1980), chirurg șef la SPITALUL BRÂNCOVENESC din București, a fost fiul învățătorului Nicolae C Teodorescu – Nekera .

16. Nicolae Trufășilă a fost omorât la o nuntă de fratele său, Toma Trufășilă, care a băgat cuțitul în el pe la spate, ca să-i ia pământul. A murit în noaptea de 22 spre 23 februarie 1886. Toma a fost arestat.

17. Elisabeta Gr. Toteanu a făcut un copil „din flori“ cu Radu Rosetti. Acest copil a fost înfiat de cel de-al doilea soț al Elisabetei, un bătrân, și s-a numit Gheorghe Zotovici. Va deveni inginer, antreprenor de instalații electrice, în București.

18. In casa șirului de preoți stroeșteni : Retevoescu-Stroian-Sandu se găsesc următoarele cărți vechi de cult : *Octoih* (1712); *Floarea cuvintelor* (august 1737); *Triod* (1777); *Minetul, luna mai* (1780); *Molitive* (1819); *Penticostal* (1854), etc.

19. Pe luna august 1984 au primit pensia de la poștașul Achimoiu I. Ion, 151 stroeșteni. Suma totală împărțită a fost de 116.031 lei / lună.

20. Primul bec electric din Stroești s-a aprins la clădirea Sfatului Popular (primar Ion. C Galatioiu), în ziua de 23 ianuarie 1948. Electrificarea satului Stroești a fost impulsionată de comunistul Constantin Doncea.

21. În primul război mondial, ocupanții germani au instalat o fabrică de cherestea la Valea Dragnii, condusă de ing. Heinrich V. Schmidt. Timp de doi ani, nemții au tăiat lemn din pădurea de la Stroiasca și l-au folosit la construcția metroului din Berlin. La 8 februarie 1921, H.V. Schmidt locuia încă la Stroești. Sătenii i-au furat într-o noapte cureaua lată de transmisie și joagărul n-a mai funcționat. Proprietarul a trebuit să plece din sat.

22. Unii prizonieri români din primul război mondial au fost duși în lagărul din Landsdorf, districtul Stralsund, pe moșia lui Fritz Hann. În acest lagăr au fost și stroeștenii: Trufășilă Ion, Popescu Gheorghe (Bărbieru), Ionescu Gheorghe etc.

Un supraviețuitor al acestui lagăr, Grigore P. Rada din Brădet povestea la 17 aprilie 1983: „Am căzut prizonier la nemți în ziua de 7 august 1917, ora 8, pe vârful Richitașu în localitatea Soveja județul Vrancea. Am fost rănit. Am format un convoi de 500-600 prizonieri și am fost duși în lagărul din Landsdorf, în Nordul Germaniei. Acolo erau 2000 de prizonieri. Barăcile de cazare erau lungi de 500-600 metri și erau conduse de un șef. Șeful barăcii mele a fost unu din Stroești, un om cumsecade“. Se pare că a fost Gheorghe Popescu (Bărbieru). Am vizitat localitatea Landsdorf în luna mai 1971 ca invitat al Universității Tehnice din Dresda. Am găsit mormântul lui Fritz Hann și castelul său a cărui ilustrată am cumpărat-o, cu două mărci, de la Helga Beethmann. Acea ilustrată o păstrez și acum ca ecou al unor evenimente uitate de multă vreme.

23. Eduard Felice Mirto s-a născut la Brăila, în ziua de vineri, 1 aprilie 1881, în casa din strada Teatrului, nr.15 a părinților săi: Ecaterina (32 ani) și Nazareno (50 ani) un misit italian din Salonic, stabilit la noi în 1859. A fost membru al Partidului Național Țărănesc, alături de Virgil Madgearu, Ion Mihalache, Armand M. Călinescu, Mihai Ghelemegeanu, Petre Andrei și Alexandru Cartoian etc. A fost 15 ani magistrat începându-și cariera la Stroești, iar la 23 septembrie 1930 era „ministru industriei și comerțului și ad-interim al muncii, sănătății și ocrotirilor sociale”. La 13 august 1942 era ministru al comunicațiilor. Până în 1934 fusese ales de 8 ori deputat și dusese 15 ani o viață parlamentară activă. A fost președinte al Asociației Studenților Universitari Români. A fost prieten cu notarul Nicolae I. Paraschivescu (1 iulie 1880-20 iunie 1967), din Stroești, căruia i-a facilitat publicarea multor articole în ziarul CURENTUL intitulat: „VEȘTI DIN STROEȘTI – ARGEȘ”, „ȘTIRI DIN STROEȘTI – ARGEȘ”, „CURENTUL LA STROEȘTI – ARGEȘ”, sau, simplu, „DIN STROEȘTI – ARGEȘ” etc. În perioada 25 iunie 1928 – 7 iunie 1937 s-au publicat în CURENTUL mai multe articole despre Stroești, peste 40, decât despre Pitești⁶⁶.

24. Numele de familie SINDIOIU din Stroești este recent. La 14 august 1864, în lista clăcașilor din Stroești, cu drept de înproprietărire figurează⁶⁷ și DIN SINDIOIU adică DIN FIUL LUI DIOIU. Datorită unor notari mai puțin exigenți în ale stării civile SIN s-a unit cu DIOIU și așa a apărut SINDIOIU.

Evident șirul curiozităților continuă dar ne oprim aici cu speranța că vom scrie odată CAIETELE STROEȘTENILOR, după modelul lui Eugen Barbu.

9. SECOLUL AL XX-LEA, O DEZVOLTARE EXPLOZIVĂ.

9.1. O PROBLEMĂ DESCHISĂ. Nu ne-am propus a descrie, nici măcar sintetic, evoluția satului Stroești și a locuitorilor săi în secolul al XX-lea din două motive: nu dispunem de o documentare adecvată; nu există timp material și spațiu editorial pentru o asemenea operație.

Din cât se cunoaște până acum și am avut șansa a cunoaște direct, dezvoltarea a fost explozivă. Condițiile sociale și relațiile agrare libere au favorizat dezvoltarea satului pe toate planurile, chiar dacă secolul a fost zguduit de două războaie mondiale și o dictatură comunistă care au influențat și satul Stroești. Lista marilor valori stroeștene este impresionantă. Din Stroești și-au luat zborul spre culmi: 17 universitari, 16 doctori în științe, un protopop, un general, un actor și director de teatru, oameni de cultură, preoți, ingineri, medici, economiști, cadre didactice etc. surprinzător de mulți pentru cei 1500 de locuitori ai săi de acum [14].

În războaie s-au evidențiat și s-au sacrificat mari eroi: Nicolae D. Trușășila („Invalidu”), Cruceru I. Gheorghe, Olărescu I. Ioan (4 septembrie 1919 – 27 decembrie 1944, Pogăceaua), Baciuc Gh. Gheorghe, Matei Gh. Ion, Olaru I. Dumitru, Deaconu Gh. Nicolae și Deaconu Gh. Petre, Sandu Gh. Nicolae (primul care a trecut Prutul în Basarabia, decorat de generalul von Mannstein), Gurilă N. Virgil, Sârbescu Iuliu, Constantin I. Stoica (Hristea), Peleş N. Ion, Olărescu I. M. Constantin, Leonăchescu L. Nicolae, Cârstea Gh. Costică, Niculae M. Gheorghe, Peleş T. Gheorghe, Crivăț Gh. Ion, Neacșa A. Constantin etc.

⁶⁶ SAD – 2, p. 190 și 195.

⁶⁷ SAD – 1, p. 271.

La început de secol, în 1906, doi stroeșteni: Nicolae C. Teodorescu-Nekera și Gheorghe N. Stroian (Retevoescu) au început să publice cărți [47], [48]. Pe copertă amândoi au scris STROEȘTI, satul lor de naștere! Obiceiul acesta va deveni o lege.

Inginerul Alexandru B. Ionescu (ALBEI) se ocupă de afirmația lui Fermat [49].

Savantul Marius N. Teodorescu a scris CHIRURGIA DE URGENȚĂ, prima carte de acest gen de la noi [15], [17], [50].

Savantul Nicolae N. Stoian (Retevoescu), colegul și prietenul academicianului Ștefan S. Nicolau, refuză să rămână la Institutul „Louis Pasteur” din Paris [12], [15].

Profesorul dr. ing. Dan C. Teodorescu a devenit unul dintre cei mai mari inventatori români, el desfășurându-și activitatea la Timișoara [15].

Profesorul dr. docent Valentin P. Stroescu (nepotul preotului Onu Olărescu-Stroescu) este unul dintre marii farmacologi ai țării. Lucrarea sa de bază [51] a cunoscut mai multe ediții și este o carte de referință.

Dr. Ion C. Micuț, medic veterinar, a fost un spirit renașcentist. A scris și a publicat foarte mult făcând cinste satului său și prin activitatea literară [52].

Organizarea obștii stroeștene în societăți, asociații, bănci populare, cooperative etc. este molipsitoare.

Stroeștenii își apără cu îndârjire proprietatea asupra pământului și nu vor accepta ca în satul lor să aibe loc procesul devastator de colectivizare a agriculturii.

În Stroești s-a fixat în două etape capitala plășii Vâlsan și au fost onorate programe edilitare bogate.

Activitățile culturale sunt coordonate de oameni cu har: Nicolae C. Teodorescu-Nekera, Gheorghe T. Ionescu, Elena Al. Ionescu, Constantin Gh. Ciolcă, Zăvoianu I. Ion, Filofteia I. Neacșu, Maria Zăvoianu etc.

În secolul al XX-lea viața din Stroești a pulsat din plin, iar actele de creație au vizat atât cotidianul, frumosul și uzul curent – cât și monumentalul.

9.2. PARLAMENTARIII DIN STROEȘTI. Pentru prima dată în istoria sa milenară, obștea din Stroești și-a trimis reprezentanții în Parlamentul țării spre a se exprima și în plan politic și legislativ.

La 7 mai 1996, prof. univ. dr. ing. Nicolae P. Leonăchescu a fost validat ca deputat de Argeș, din partea Partidului România Mare. El a fost reales la 3 noiembrie 1996 și la 26 noiembrie 2000.

Prin mecanismul legilor și al vieții, prof. univ. dr. ing. Emilian N. Baci, a fost senator de Argeș, din partea Partidului România Mare, în perioada 27 iunie – 10 decembrie 2000 [36], [37].

Tandemul celor doi parlamentari stroeșteni a reprezentat o expresie de vârf a evoluției obștei stroeștene. Activitatea parlamentară a celor doi prieteni constituie, ea însăși, obiectul unor viitoare lucrări.

9.3. SOCIETATEA CULTURAL – ȘTIINȚIFICĂ „STROEȘTI – ARGEȘ”.

La 30 iulie 1972 s-a înființat SOCIETATEA CULTURAL – ȘTIINȚIFICĂ „STROEȘTI – ARGEȘ”, din inițiativa prof. univ. dr. ing. Nicolae P. Leonăchescu. Acesta a fost președintele Consiliului de conducere al Societății, până la 26 iulie 1992.

De la această dată conducerea executivă a societății este asigurată de prof. univ. dr. ing. Emilian N. Baci.

Din 1972 și până astăzi activitatea Societății a potențat evoluția satului Stroești și dezvoltarea lui pe planuri multiple [20]. În același timp ea a creat un mecanism prin care satul s-a apărat de abuzurile unor administrații corupte sau ignorante și a fost un instrument de lucru pentru impulsionarea dezvoltării.

Fii satului au găsit în Societate un cadru de exprimare a dragostei lor față de satul în care au deschis ochii și au văzut prima dată cerul și Soarele.

Una din acțiunile de răsunet a societății a fost sesiunea științifică anuală, ținută cu regularitate din 1972 și până astăzi. Cu acest prilej au venit în Stroești personalități remarcabile ale științei și culturii românești, precum și reprezentanți din satele Stroești din Transnistria și Ucraina [46].

Timp de trei decenii, Societatea Cultural-Științifică Stroești-Argeș a propus un model cultural posibil, model care a fost preluat și de alte sate românești.

Înțelegându-și rolul și asumându-și răspunderea, membrii Societății au adoptat la 25 iulie 1999, un patetic „MESAJ CĂTRE STROEȘTENII MILENIULUI AL III-LEA” care se încheie cu o chemare: „Acum este rândul vostru ! Luptați și apărați valorile satului STROEȘTI-ARGEȘ, ale poporului român!”.

10. CONCLUZII. Analiza proceselor istorice din Stroești, din perspectiva ultimelor cinci secole, permite să identificăm aspecte majore și să formulăm concluzii.

1. Obștea locuitorilor din Stroești-Argeș a produs valori de patrimoniu, le-a conservat și va trebui să mai producă. Aceste valori se constată în domeniile: etnografic, lingvistic, științific, tehnic, cultural (scris și oral), al ideilor și personalităților etc.

2. În cinci secole de existență s-au evidențiat câteva LINII GENETICE majore pe linia familiilor: Apostescu – Ionescu – Năndrașu; Ciolan; Teodorescu; Retevoescu - Stroian; Micu; Olărescu; Galatioiu etc.

În secolul al XX-lea se constată o adevărată explozie a valorilor generate de sat, efect al acumulărilor și al condițiilor libere de evoluție.

Sunt și LINII GENETICE STERILE care au frânat viața satului producând : hoți, prostituate, leneși, bețivi, criminali, mincinoși etc. Evident sunt și linii genetice fără urmași.

COPIII SUNT VIITORUL ȚĂRII ! Dacă n-ai copii, degeaba ai trăit!

3. În sat au existat TENSIUNI ISTORICE, mari provocări care au impus reacții și au generat progrese:

- sărăcia;
- lipsa de pământ și depozedarea de dreptul de proprietate;
- trădarea din partea unor localnici;
- administrații corupte sau antiromânești;
- primari neperformanți;
- structuri organizatorice sterile sau blocante;
- NOUL;
- ocupațiile militare străine;
- colectivizarea;
- conflictul și întrecerea între familii.

O ilustrare a ultimei afirmații este întrecerea dintre familiile TEODORESCU și RETEVOESCU – STROIAN, care s-a soldat cu generarea unor mari personalități și anume:

- preot Nicolae Stroian cu copii săi: Nicolae, savant, medic; Aurelian, jurist; Gheorghe, protopop; Petre, maior (se continuă cu linia Sandu);
- Nicolae C. Teodorescu-Nekera cu copiii săi: Marius, savant; Cicerone, jurist; Pompeius, colonel și continuă cu nepoții Dan C. Teodorescu, inventator și Ruxandra P. Teodorescu, amândoi universitari (linia genetică se continuă cu familiile Ciuvică și Toteanu).

4. Familiile care s-au înscris pe linia CĂRȚII, a CULTURII, au evoluat rapid și au dat PERFORMERI. În aceste familii, MUNCA CINSTITĂ și RESPONSABILITATEA au format o tradiție dar și o METODĂ SIGURĂ de progres, transmisă copiilor.

Cei care au respins cartea și cultura s-au plafonat și au intrat în involuție, chiar dacă, uneori, zestrea genetică a fost promițătoare.

CÂND NU STAI CU NASUL ÎN CARTE ȚI-L ÎNROȘEȘTI DE BĂUTURĂ !

5. Demografic, satul s-a stabilizat. Este o obște vie, cu copii mulți. În Stroești nu sunt semne de prăbușire socială; din contră. În alte sate prăbușirea este dramatică. Bunăstarea se constată în case cu multe camere, pline cu bogății, în care nu găsești nici copii, nici cărți, nici viitor. Este rezultatul îmbogățirii pe căi necinstite.

6. Satul Stroești a pompat valori umane în satele vecine și în multe alte localități din țară sau din afara ei; cei plecați nu își reneagă satul de origine ci își afirmă cu mândrie apartenența la acest spațiu de geneză. Iată câteva exemple:

- Stroian Nicolae, preot și învățător la: Bădiceni, Mălureni, Costești, Brădet;
- Constantin Costescu-Hogioiu, învățător la: Bădiceni, Mălureni, Costești, Brădet;
- Constantin Toteanu, învățător la: Bădiceni, Mușătești;
- Gheorghe Stroian, preot, protopop și învățător la: Bădiceni, Câmpulung, Prislop-Muscel, etc.
- Gheorghe T. Ionescu, învățător la Uda de Sus, Mălureni, etc.;
- Badea Ionescu-Cruceru, învățător la Mălureni;
- Ion Marinescu, preot și învățător la Jupânești;
- Gheorghe Ciolan, preot la Toplița;
- Teodor Gh. Toteanu, profesor la Câmpulung;
- NICOLAE C. TEODORESCU-NEKERA, un STRĂLUCIT FIU AL SATULUI [15], [17];
- Familia STROIAN are reprezentanți iluștri în Brașov, București, Câmpulung;
- Familia Retevoescu are reprezentanți în Pitești, București, Vâlșănești, Curtea de Argeș, etc.;
- Familia Teodorescu are reprezentanți iluștri formând o adevărată dinastie de valori, în : București, Câmpulung, Timișoara, Munchen, Craiova, Pitești, Cluj, Micești etc.;
- Familia Ionescu cinstește cu valori mari (conf. dr. Mirela N. Tomescu) localitățile : Timișoara, Cluj, București, Pitești, Retevoești etc.;
- Familia Micuț se exprimă strălucit în: Costești-Vâlcea, Curtea de Argeș, Pitești, București, Teregoa, Râmnicu Vâlcea etc.

- Preoții din Stroești au slujit și în alte localități: Bohari, Toplița, Mălureni, Costești, Tutana;
- Familia Ciuvică are reprezentanți majori în : București, Pitești, Petroșani, Oești, Italia etc.;

Două nume de familie circulă în lume și exprimă numele satului Stroești, fiind obținute în Seminarul Teologic de către personalitățile de geneză: STROIAN (originalul fiind RETEVOESCU) și STROESCU (inițial: OLĂRESCU).

Ne este practic imposibil a indexa aici toate personalitățile care s-au exprimat pe alte coordonate și au făcut cinste satului. O încercare în acest sens a fost făcută [15] și va continua.

7. Sentimentul de PATRIE este foarte puternic în Stroești. Patriotismul locuitorilor săi a luat forme concrete:

- sacrificiu și abnegație în războaie și în activitățile militare;
- eroism în muncă, demn de laudă;
- sacrificiu pentru familie.

Aceste constante ale matricii lor spirituale au cimentat un puternic simț al SOLIDARITĂȚII între stroeșteni. Se ajută în lungile lor chirii, la volanul mașinilor, în deplasări de durată, la necaz, la muncă prin sistemul de „clacă” etc.

8. Stroeștenii au calități și defecte. Dintre marile lor calități indexez, printre altele, doar două: dorința de a cunoaște și capacitatea de a înțelege și asimila NOUL; mobilitatea pe arii mari (vestiți chirigii) care le-a cerut tenacitate, curaj și ingeniozitate.

Au însă și o mulțime de defecte:

- lăudăroșenia și fanfaronada;
- alcoolismul (din ce în ce mai prezent și la femei!);
- contestarea valorilor evidente (« să nu se ridice altul mai sus! »);
- lenea cu efectele ei: hoția, minciuna, prostituția, lipsa de cuvânt, trădarea etc. (Maria Leonăchescu observa la 92 ani: „Am constatat că în familiile în care sunt la modă prostiile întotdeauna se termină prost”);

9. Obștea satului Stroești a fost victima unor abuzuri administrative greu de imaginat, care i-au frânat dezvoltarea pe anumite perioade. Oameni cu interese meschine sau ignoranți cu sceptorul puterii în mână, activiștii Partidului Comunist sau ai altor partide mai vechi sau mai noi, impostori sau incompetenți lipsiți de caracter au decis desființarea comunei Stroești și au smuls rapace multe valori din sat provocând suferințe și nemulțumiri.

Incapacitatea unor foruri politico-administrative de a observa sensul proceselor socio-umane și istorice din zonă, goana imorală după avere, au condus la structuri administrative în zonă total nefuncționale care au afectat satul Stroești. De ce să fie bine dacă poate să fie rău?!

Cu privire la viitorul satului Stroești se pot formula câteva idei, rezultate din istoria celor cinci secole analizate pe baza documentelor descoperite.

Ce trebuie să facă stroeștenii în mileniul următor pentru ca obștea lor să evolueze continuu spre progres și civilizație, pentru un trai mai bun al lor și al urmașilor lor?

Există o singură soluție: MUNCA CINSTITĂ și DRAGOSTEA DE SAT. Să ne facem datoria cu seriozitate, fiecare unde suntem așezați, fără să înșelăm pe alții, pentru că ne înșelăm pe noi!

LABOR IMPROBUS OMNIA VINCIT !

Atenți la valorile și mecanismele timpului, acceptând cu prioritate CARTEA și CULTURA, valori care se pot transpune în comportament civilizat, stroeștenii au șansă. În plan imediat: reînființarea comunei Stroești și readucerea în sat a dispensarului uman și veterinar, a poștei, primăriei, poliției etc. ca și conservarea și dezvoltarea patrimoniului edilitar gospodăresc, apărarea hotarelor satului, desființarea prin integrare a cătunului de rudari (care sunt daci, cu evoluție închisă, retrași în păduri) din Valea Teascului, precum și respectarea valorilor satului sunt obiective posibile.

În această perspectivă, MESAJUL CĂTRE STROEȘTENII MILENIULUI AL III - LEA redactat și difuzat de noi, reprezintă un model posibil de evoluție, dar și o normă de muncă și viață.

La mulți ani, satul meu iubit STROEȘTI! La mulți ani !

Bibliografie:

1. Gheorghe Manole, *Cărciuma lui Mareș*, Societatea Cultural-Științifică „Stroești - Argeș”, 1979.
2. Idem, *Darul jupâniței Neagoslava*, Societatea Cultural-Științifică „Stroești - Argeș”, 1978.
3. Ion Nania, *Legăturile stroeștenilor cu zona istorică Vlașca oglindite în grai*, „Stroeștenii”, nr. 5/2000, p. 2-3.
4. Mihail Robea, *Proză populară din Stroești – Argeș. Basme, legende, snoave, povestiri populare*, Casa editorială „Muntenia”, București, 1997.
5. Idem, *Folclorul poetic din Stroești – Argeș*, Societatea Cultural-Științifică „Stroești - Argeș”, București, 1980.
6. Idem, *Basme populare românești*, Editura Minerva, București, 1986.
7. Idem, *Basme și legende populare românești*, Casa editorială „Muntenia”, București, 1995.
8. Idem, *Băiatul de împărat și lozefina cea frumoasă*, Casa editorială „Muntenia”, București, 1998.
9. Idem, *Proverbe și zicători. Ghicitori*, Casa editorială „Muntenia”, București, 1998.
10. Ion Ghinoiu, *Lumea de aici, lumea de dincolo*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1999, p. 7 și 10.
11. Is cru, G.D. și Leonăchescu, N.P., *Obștea satului Stroești. File de monografie*, în „Revista Arhivelor”, 3, 1982, p. 234 – 241.
12. Leonăchescu, N.P., *Un remarcabil om de știință: dr. Nicolae N. Stroian din Stroești*, în „Revista Arhivelor”, 4, 1971, p. 540.
13. Leonăchescu, N.P. și Leonăchescu, P.L., *Stroești Argeș. File de cronică*, în „Revista Arhivelor”, 4, 1971, p. 540.
14. Leonăchescu, N.P., *Aplicarea Legii Rurale din 1864 în Stroești – Argeș*, în „Argessis. Studii și comunicări”, Muzeul Județean Argeș, Seria Istorie, VII, 1995, p. 107 – 117.
15. Idem, *Stroeștenii în știință și cultură*, I, Societatea Cultural-Științifică „Stroești - Argeș”, 1996.

16. Leonăchescu, N.P. – Nicolae D. Trufășilă, *O lecție de înalt patriotism*, în „Posadn”, 21, 1998, p. 2 și 22, 1999, p. 2-3.
17. Leonăchescu, N.P., *Viața și activitatea unui savant: medic, dr. docent Marius N Teodorescu din Stroești – Argeș*, în „Posada”, 19-21, 1998, p. 2 și 4.
18. Idem, *Prin cenușa imperiului*, în „Politica”, 29 octombrie 1998, p. 1, 14-15.
19. Idem, *De la Stroești la Tihuanacu*, în „Politica”, 31 iulie 1999- 29 ianuarie 2000, Universitatea din Pitești, *Buletin Științific*, 2 (4), 2000, Seria științe socio-umane, Pitești, p. 215-231.
20. Idem, *Dare de seamă*, Societatea Cultural-Științifică „Stroești - Argeș”, 1992.
21. Idem, *Lichidarea „treimii proprietății” din Stroești – Argeș*, în „Argessis. Studii și comunicări”, Muzeul Județean Argeș, Seria Istorie, VIII, 1999, p. 213 – 235.
22. Leonăchescu, N.P. și Leonăchescu I.P. (Bebe), *Costești-Vâlsan, proprietate a Mănăstirii Argeș*, în „Mitropolia Olteniei”, 11-12, 1971, p. 872-881.
23. Tucă Florian, *Cultul tricolorului la Hanul Mândica din Stroești – Argeș*, în „Stroeștenii”, 5, 2000, p. 2-3.
24. Leonăchescu, N.P., *Contribuții la istoria școlii din Stroești – Argeș*, în „Argessis Studii și comunicări”, Muzeul Județean Argeș, Seria Istorie, IX, 2000, p. 571-580.
25. Constantin Beldie, *Memorii*, Editura Albatros, București, 2000, p. 7-35.
26. Leonăchescu, N.P., *Exercitarea dreptului de proprietate al mănăstirii Bistrița-Vâlcea asupra moșiei Stroești din județul Argeș*, în „Mitropolia Olteniei”, 9-10, p. 706-725.
27. Idem, *Asupra unor mențiuni ale Argeșului într-un depozit cartografic german*, în: *Neagoe Basarab, 1512-1521*, Editura Minerva, București, 1972, p. 62-69.
28. Idem, *Două precizări referitoare la familia marelui ban Barbu Craiovescu*, în „Revista de Istorie”, 3, 1974, p. 443-449.
29. Idem, *Filatelie la Stroești – Argeș*, în *Almanahul filatelic*, 1984, Rompresfilatelia, decembrie 1983, p. 174 și 175.
30. Idem, *Corespondență Paris - Stroești-Argeș*, în *Almanahul filatelic*, 1985, Rompresfilatelia, decembrie 1984, p. 152 - 155.
31. Idem, *Prima telegramă din Stroești – Argeș*, în *Almanahul filatelic*, 1986, Rompresfilatelia, București, 1985, p. 197-200.
32. Idem, *A remarkable Romanian scientist: Dr. Nicolae N. Stroian (1888-1969)*, în „Revue Roumaine de Medecine, Virologie”, 37, 1986, 2, p. 139-141.
33. Idem, *Stroeștenii pe frontul eliberării*, în „Argeș”, 8, august, 1987, p. 9-10.
34. Idem, *Stroeștenii în luptă pentru victorie*, în „Argeș”, 8, 1988, p. 5.
35. Idem, *Stroești– Argeș, în anul 1888*, în „Interfluvii”, 2, 1993, p. 7-8.
36. Colecția „Stroeștenii”, 1, 1994 (Chișinău) – 7, 2001, (Pitești).
37. Colecția „Posada”, (Pitești), 1, 1992 - 31, 2000.
38. Leonăchescu, N.P., *Bătălia de la Stroești-Argeș cu tătarii*, în „Revista Fundației Cultural – Științifice „Mihai Viteazul – Călugăreni”, 1995, 2, p. 22.
39. Idem, *Stroești–Argeș, un model cultural posibil*, în „Dacoromânia”, 1997, 2, p. 13.
40. Idem, *Mirajul legendelor*, Casa Editorială și Librărie „Nicolae Bălcescu”, București, 2000.
41. Nicolae C. Teodorescu–Nekera, *Versuri din Stroești– Argeș*, ediție întocmită de Nicolae P. Leonăchescu, Casa Editorială și Librărie „Nicolae Bălcescu”, București, 2000.

42. Anatol Ciocanu, *Stroești, model de optimism românesc*, în „Glasul Națiunii”, 20 august 1997, p. 4-5.
43. Baciú Emilian, *Un strălucit fiú al satului Stroești- Argeș: dr. Ion C. Micuț*, în „Posada”, 1998, 18, p. 2.
44. Gheorghe Deaconu, *Răscóala de la 1888 a stroeștenilor*, în „Studii și comunicări, Muzeul Orășenesc din Curtea de Argeș”, 1950, p. 55-60.
45. Mihail Lungianu, *Focuł din Șoptana*, în: *Sfârșituri*, Editura Cartea Românească, București, 1922, p. 77-82.
46. Fulgeanu Constantin, *Oameni de seamă ai Argeșului: Nicolae Leonăchescu*, Pitești, 1992.
47. Nicolae C. Teodorescu, *Maramă ori foc? Piesă țărănească de moravuri*, Tipografia, Librăria și Papetăria „Gheorghe N. Vlădescu”, Câmpulung, 1906.
48. Gheorghe Stroian, *Studiu istorico-exegetic asupra Epistolei Sf. Apostol Pavel către Tit*, Tipografia „Aurora”, București, 1906.
49. Ionescu B. Alexandru, *Asupra afirmației lui Fermat*, Timișoara, 1987.
50. Marius Teodorescu, *Chirurgia de urgență*, I, Editura Prometeu, București, 1943.
51. Valentin Stroescu, *Bazele farmacologice ale practicii medicale*, I-II, Editura Medicală, București, 1984 și 1986.
52. Micuț C. Ion, *Plantele în medicină*, I-II, Editura Litera, București, 1985 și 1987.